

การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

รุ่งนภา ศิริสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2561

**Development of an Activity Package to Promote English Language
Learning of Kindergarten-1 Children**

Rungnapa Sirisawad

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education Program
Department of Curriculum and Instruction
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2018

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
เสนอโดย นางสาวรุ่งนภา ศิริสวัสดิ์
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองेम)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภารัตน์ แสงจันทร์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

วันที่ ..13.. เดือน ..กันยายน.. พ.ศ. 2561..

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1
ชื่อผู้เขียน	รุ่งนภา ศิริสวัสดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 4) เพื่อศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ทั้งหมด 4 ชุด คือ ชุดร่างกาย ชุดครอบครัว ชุดโรงเรียน และชุดอาหาร 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ชุด 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ และการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมสูตร 80/80

ผลการวิจัย พบว่า

1) ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.47/94.73 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2) ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า มีนักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 94.73 และมีนักเรียนมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26

4) ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 หลังจากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษผ่านไป 2 สัปดาห์ พบว่า นักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 33 คน คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ, การเรียนภาษาอังกฤษ, ภาษาอังกฤษอนุบาลปีที่ 1

Thesis Title	Development of an Activity Package to Promote English Language Learning of Kindergarten-1 Children
Author	Rungnapa Sirisawad
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Somporn Gomaratur
Department	Curriculum & Instruction
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research was an experimental research aimed to 1) develop an activity package to promote the learning of English among kindergarten children, 2) to investigate the children's learning ability, 3) to investigate their learning achievement, and 4) to investigate their vocabulary retention ability. The subjects were 38 kindergarten-1 children at Oam-Noi Municipal Kindergarten School. The experiment was conducted during the first semester of the academic year 2017. The research tools included 1) the package of activities for the kindergarten children, which consisted of four lessons: body parts, family, school, and food, 2) the test measuring the learning outcomes of the activity package, consisting of four sets of multiple-choice items 3) the achievement test of vocabulary skills. The statistics employed included percentage, and the criterion for the efficiency of the activity package was 80/80.

The results showed that:

1. The efficiency of the activity package for the kindergarten children was found to be at 89.47/94.73, which was higher than the set criteria.
2. Thirty-four children (89.47%) scored above the set vocabulary-learning criteria of 70%; four of them (10.52%), however, did not pass the criteria.
3. As for the learning achievement, it was found that after the intervention there were as many as 36 children (94.73%) scored higher than the set criteria of 70%. However, two of them (5.26%) did not pass the set criteria.
4. As for the vocabulary learning retention, it was found that after the period of two weeks, 33 children scored higher than the set criteria of 70%.

Keywords: Activity package, English language learning, English for kindergarten 1 children

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะได้รับความกรุณาให้ความช่วยเหลือชี้แนะและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ทำให้งานวิจัยมีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร โกมารทัต และอาจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด เป็นผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้เกียรติมาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และได้ให้คำปรึกษาพร้อมทั้งชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ส่งผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นางวาสนา เจริญเป็ลียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยจนทำให้งานวิจัยเสร็จสิ้น

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ คุณประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา คณะครูคณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องที่คอยช่วยเหลือให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

รุ่งนภา ศิริสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญและที่มา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	5
1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	6
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	8
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย.....	17
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ.....	23
2.4 แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม.....	31
2.5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	39
2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ.....	49
2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	57
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	73
3.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	73
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4 การรวบรวมข้อมูล.....	76
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4.1 ผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม.....	79
4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70.....	80
4.3 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80.....	81
4.4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70.....	83
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
5.2 อภิปรายผล.....	87
5.3 ข้อค้นพบจากการวิจัย.....	89
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.3 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80.....	81

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 โครงสร้างความจำของ Atkinson และ Shiffrin.....	52
2.2 ความสัมพันธ์ของกระบวนการจำ.....	52
2.3 ขั้นตอนการทำงานของกระบวนการจำตามแบบของบิช.....	53
2.4 (ก) การเข้ารหัสเป็นภาพ (ข) รหัสในความจำระยะสั้นที่เป็น โครงแบบซี่ งอต่อมาจากเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในสมองของคุณ.....	54
4.1 ผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม.....	79
4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70.....	80
4.3 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70.....	83

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานของชีวิตเพราะการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในวันข้างหน้า จะต้องได้รับการปูพื้นฐานที่ดีมาตั้งแต่ปฐมวัย ช่วง 6 ปีแรก ของชีวิตเป็นช่วง ที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านรวดเร็วมาก โดยเฉพาะสติปัญญา การจดจำ ในการพัฒนาประชากรประเทศควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เพราะเด็กพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และบุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนาขั้นต่อไป

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ทักษะคิดตลอดจนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ ซึ่งจะทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญ และเผยแพร่มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษ จึงสามารถเข้าใจความคิด ทักษะคิด วัฒนธรรมของชนชาติอื่น ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาการ และความเคลื่อนไหวของโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ได้เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นความจำเป็นของการปรับปรุง หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ ของผู้เรียนในการติดต่อสื่อสารและรับสารที่เป็นภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี มีพื้นฐานภาษาอังกฤษ เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อ หรือในอาชีพของตน ดังนั้นการเรียนรู้อังกฤษจึงถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน (กรมวิชาการ, 2542, น. 1)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะคือ ทักษะการจำ ทักษะการพูด ทักษะ การอ่าน และทักษะการเขียน ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้สอนควรจัด ให้มีความสัมพันธ์กันทั้ง 4 ทักษะ โดยแบ่งกลุ่มทักษะได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทักษะรับสาร ได้แก่ ทักษะการจำ และการอ่าน อีกกลุ่มหนึ่งคือทักษะส่งสาร ได้แก่ ทักษะการพูด และการเขียน

นักเรียนควรได้รับการฝึกฝนทักษะทั้ง 2 กลุ่ม โดยสัมพันธ์กัน สำหรับทักษะการเขียน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543, น. 9-10) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะที่ยากสำหรับนักเรียนเนื่องจากเป็นทักษะที่มีกระบวนการซับซ้อนเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝน เรียนรู้จากประสบการณ์ อย่างไรก็ตามการฝึกทักษะการเขียน สามารถช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษา ด้านอื่น ๆ ด้วย และช่วยสนับสนุนทักษะการพูด เนื่องจากทักษะทั้งสองทักษะเป็นทักษะการผลิตภาษาออกมาเช่นเดียวกันกับทักษะการอ่านและการฟังที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เพราะเป็นทักษะด้านการรับรู้เหมือนกัน ดังนั้นการพูดและการสนทนาจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้งในชีวิตประจำวัน

การศึกษาปฐมวัย (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กระทรวงศึกษาธิการ) เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่างๆและตัวบุคคล ทำให้เพิ่ม ความสามารถของบุคคลให้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้นได้ ตลอดจนการเพิ่ม ทักษะใหม่และความสามารถในการปรับตัวในภาวะใหม่ของบุคคลนั้น (กรมวิชาการ, 2540) และได้แบ่งพัฒนาการของเด็ก ออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
2. พัฒนาการด้านสติปัญญา
3. พัฒนาการด้านอารมณ์
4. พัฒนาการด้านสังคม

พฤติกรรม และทักษะชีวิตของมนุษย์ได้จากการเรียนรู้และการสะสมประสบการณ์ พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กบังคับกล้ามเนื้อได้ดีขึ้น เด็กชอบปีนป่ายเตะบอล รักลูกบอล ชอบเล่นในสนาม เด็กสามารถขี่ จักรยานสามล้อ ได้ พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กเชื่อว่าสิ่งของทุกอย่างมีชีวิต (Animism) เด็กเชื่อว่าทุกสิ่งในโลกมีจุดหมาย เด็กมักถามว่า “ทำไม” “ทำไมรถจึงวิ่ง” ฯลฯ เด็กจะเชื่อมโยงปรากฏการณ์ 2 อย่างที่เกิดขึ้นพร้อมกันว่าเป็นเหตุและเป็นผลซึ่งกันและกัน พัฒนาการด้านสติปัญญา ลักษณะเฉพาะของพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย คือ เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่ใช้สัญลักษณ์ได้ สามารถที่จะใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของวัตถุ และสถานที่ได้ มีทักษะการใช้ภาษา

อธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ สามารถที่จะอธิบายประสบการณ์ของตนได้ ดังนั้นควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสออกมาหน้าชั้น เล่าประสบการณ์ให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง แต่ครูควรจะพยายามส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสเท่ากัน เด็กวัยนี้สามารถที่จะวาดภาพพจน์ในใจได้ การใช้ความคิดคำนึงหรือการสร้างจินตนาการและการประดิษฐ์ เป็นลักษณะพิเศษของเด็กในวัยนี้ ถ้าครูจะส่งเสริมให้เด็กใช้การคิดประดิษฐ์ในการเล่าเรื่อง หรือการวาดภาพ ก็จะช่วยพัฒนาการด้านนี้ของเด็ก แต่บางครั้งเด็กอาจจะไม่สามารถแยกสิ่งที่ตนสร้างจากความคิดคำนึงจากความจริง ครูจะต้องพยายามช่วย แต่ไม่ควรจะใช้การลงโทษเด็กว่าไม่พูดความจริง เพราะจะทำให้เป็นการทำลายความคิดคำนึงของเด็กโดยทางอ้อม เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีความตั้งใจที่ละเอียดอ่อน หรือยังไม่มีความสามารถที่จะพิจารณาหลาย ๆ อย่างผสม ๆ กัน เด็กจะไม่สามารถแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์หลาย ๆ อย่างปนกัน ครูที่สอนเด็กในวัยนี้ จะสามารถช่วยเด็กให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กมี สมรรถภาพ โดยพยายามเปิดโอกาสให้เด็กวัยนี้มีประสบการณ์ค้นคว้าสำรวจสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับครู และเพื่อน ในวัยเดียวกัน และพยายามให้ข้อมูลย้อนกลับเวลาที่เด็กทำถูกหรือประสบผลสำเร็จ และพยายามตั้งความคาดหวังพัฒนาการด้านอารมณ์ เด็กเริ่มมีลักษณะอารมณ์แบบผู้ใหญ่ คือ โกรธ อิจฉา กังวล ก้าวร้าว พอใจ เป็นต้น

การส่งเสริมการพูดให้แก่เด็กปฐมวัยมีหลายวิธี เช่น การร้องเพลง การเล่นเกมบทบาทสมมติ ฯลฯ แต่ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจที่จะใช้สื่อประสมในการส่งเสริมทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย เพราะธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะชอบสื่อที่มีรูปภาพ เสียง ประกอบ จะช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากรู้อยากเห็น โดยใช้ภาษาพูดสนทนาสื่อสารกับครูเป็นการกระตุ้นให้เด็กจำคำศัพท์ได้ทุกวันจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษดีขึ้น สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่อยู่ในประเภทภาพเคลื่อนไหว (Motion Picture) ซึ่งแสดงให้เห็นจินตนาการหรือเหตุการณ์ที่เคลื่อนไหวได้ทั้งในลักษณะที่เป็นสี หรือภาพขาวดำ ถ่ายทำจากเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หรือจากภาพกราฟิกต่างๆที่จัดทำขึ้น เป็นสื่อที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สามารถใช้งานได้อย่างกว้างขวาง สามารถบันทึกและเปิดชมได้ทันทีทันใด และสามารถเสนอภาพและเสียงจากสื่ออื่นๆ ที่ใช้ในสถานการณ์การเรียนการสอน เช่น แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ เสียงประกอบ เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถตัดต่อแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาได้ทันสมัยอยู่เสมอ หรือนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอกับผู้ชมกลุ่มใหม่ได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ วิทยุทัศน์ ได้เข้ามามีบทบาทในการให้ความบันเทิง ความรู้ ข่าวสารแก่ประชาชน องค์กรและสถาบันต่างๆ ได้ให้ความสนใจวิทยุทัศน์มากยิ่งขึ้น ตามสถาบันต่างๆ ได้นำเอาวิทยุทัศน์มาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ วิทยุทัศน์เป็นสื่อที่เป็นแรงจูงใจเป็นอย่างดีในการกระตุ้นการจดจำได้เป็นอย่างดี

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2540, น. 43) เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษไว้ว่า นักเรียนควรมีโอกาสใช้ภาษาที่ถูกต้องเท่าที่จะทำได้ ผู้สอนควรนำรายการ โทรทัศน์หรือวิดีโอเทป ซึ่งต่อมาเรียกว่า สื่อผสม มาเป็นแบบของการสื่อสาร ทั้งแบบใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด ให้นักเรียนลอกเลียนกลวิธีในการสื่อสาร เป็นการสร้างแรงจูงใจของนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนภาษาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างแรงจูงใจภายใน เนื่องจากเป็นความรู้สึกของนักเรียนที่เกิดความอยากเรียน เพื่อต้องการใช้ภาษาในการสื่อสารกับคนต่างชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความมุ่งมั่นและเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนพยายามเรียนรู้จนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจภายในของนักเรียนได้ดี ในปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา จะช่วยกระตุ้นความสนใจส่งเสริมการเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ในเนื้อหาวิชาต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ใช้สื่อผสมในการสอนเพื่อเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากเรียนภาษาอังกฤษ และตั้งใจเรียนอย่างสนุกสนาน ไม่จำเจ น่าเบื่อ ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ และการจดจำอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80
2. ความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีพัฒนาการดีขึ้น มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

4. ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้อง 38 คน ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเกี่ยวกับร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน และอาหาร ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 จำนวน 50 - 75 คำ (โดยใช้เกณฑ์เทียบเคียงกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1) เพราะเนื่องจากระดับชั้นอนุบาลไม่มีเกณฑ์ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

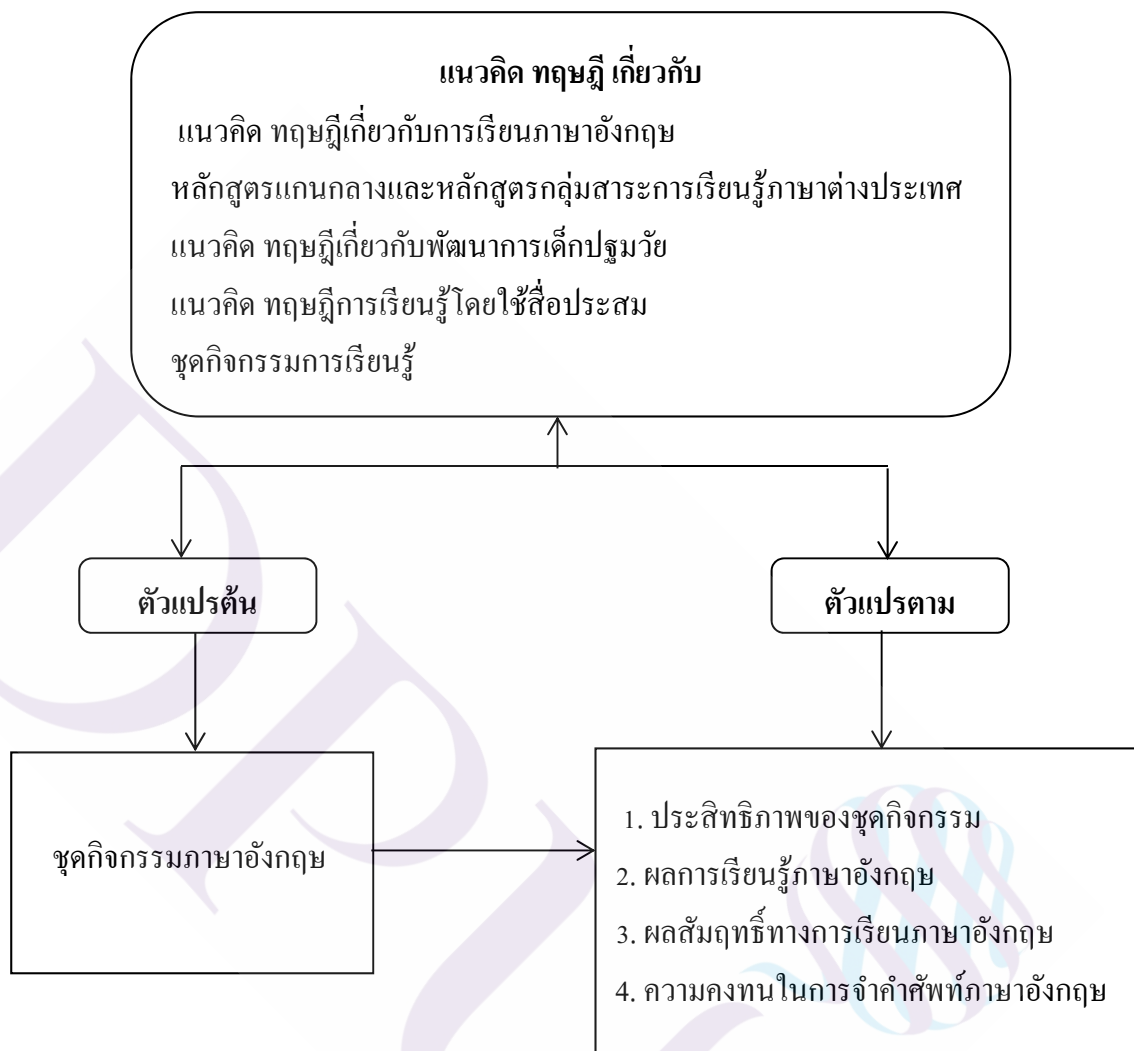
ตัวแปรต้น

- ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ

ตัวแปรตาม

- ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม
- ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ
- ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ หมายถึง สื่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม ประเภทต่างๆ เช่น รูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์ เพื่อช่วยในการเรียนการสอน ที่จัดทำเป็นชุดกิจกรรมเกี่ยวกับร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน อาหาร และเครื่องดื่ม จำนวน 60 คำ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเสียง คำศัพท์ภาษาอังกฤษ รู้ความหมาย และจดจำคำศัพท์ได้ สามารถทำคะแนน ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ความคงทนในการจำคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์และรู้ความหมายภาษาอังกฤษจำนวน 60 คำ หลังจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม ผ่าน ไปแล้ว 2 สัปดาห์แล้ว และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงและรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ชุดเดิม) ได้คะแนนเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หลังจากผู้เรียน เรียนจากชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคะแนนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ความคงทนทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
2. ได้ทราบถึงความสามารถในการเรียนรู้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
3. ได้ชุดกิจกรรมการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
4. ได้คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
5. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนประจำรายวิชาและนำไปปรับใช้กับการสอนได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
- 2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- 2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ
- 2.4 แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม
- 2.5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ
- 2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2.1.1 หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจโดยให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

2.1.2 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญามีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพจึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารการคิดการแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญประการดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆการเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก

เหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

2.1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์ สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

สมรรถนะสำคัญของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง คือ นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ผู้ศึกษาจึงได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาชุดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้นิทานเป็นสื่อประกอบ

2.1.5 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตรผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1) หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุดเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ยึดประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2) กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการกระบวนการสร้างความรู้กระบวนการคิดกระบวนการทางสังคมกระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหากระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงกระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริงกระบวนการจัดการกระบวนการวิจัยกระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเองกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยกระบวนการเหล่านี้เป็น

แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพเป้าหมายของหลักสูตรดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆเพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4) บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาทดังนี้

4.1) บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทั้งด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอดหลักการและความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรมนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2) บทบาทของนักเรียน

- 1) กำหนดเป้าหมายวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เสาะแสวงหาความรู้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้วิเคราะห์ตั้งคำถามความรู้ตั้งคำถามคิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ

- 3) ลงมือปฏิบัติจริงสามารถสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ทำงานทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1.6 สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภททั้งสื่อธรรมชาติสื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนการจัดการหาสื่อการเรียนรู้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยสถานศึกษาควรจัดให้มืออย่างพอเพียงเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการดังนี้

- 1) จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ศูนย์สื่อการเรียนรู้ระบบสารสนเทศการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชนเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาท้องถิ่นชุมชนสังคมโลก
- 2) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและเสริมความรู้ให้ผู้สอนรวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
- 3) เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมีความเหมาะสมมีความหลากหลายสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน
- 4) ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
- 5) มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 6) จัดให้มีการกำกับติดตามประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะๆและสม่ำเสมอในการจัดทำ การเลือกใช้และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้เช่นความสอดคล้องกับหลักสูตรวัตถุประสงค์การเรียนรู้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเนื้อหา มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติไม่ขัดต่อศีลธรรมมีการใช้ภาษาที่ถูกต้องรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

2.1.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

2.1.8 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551

1. ความสำคัญของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้านหรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

2. ธรรมชาติการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของ

ประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1) ภาษาเพื่อการสื่อสารการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นตีความนำเสนอข้อมูลความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2) ภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมเจ้าของภาษาความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3) ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

4) ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลกการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชนและสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สรุปได้ว่าหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมุ่งหวังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นซึ่งได้กำหนดสาระสำคัญไว้ดังนี้ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ทำการกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ต่างๆ ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2.1.9 ทักษะการจำ

กาญจนา จันทะดวง ได้กล่าวถึงทักษะการจำโดยสรุปได้ดังนี้ ทักษะการจำถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์มาก เพราะในชีวิตประจำวันนั้นผู้เรียน โดยเฉพาะในประเทศไทยมีโอกาสใช้ทักษะอื่นน้อย ดังนั้นการเน้นทักษะการจำจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสูง อีกทั้งทักษะการจำมีความสัมพันธ์กับทักษะการเรียนรู้ ถ้าผู้เรียนได้จำมากก็จะได้รับประสบการณ์มาจากเรื่องที่ได้รับรู้ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ และยังเป็นการพัฒนาทักษะของตนเอง อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ต่อไป

ทัศนีย์ สุขเมธิ ได้สรุปเกี่ยวกับการอ่านไว้ดังนี้ ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันมากขึ้น นักเรียน นักศึกษา จำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้ วิทยากร แขนงต่าง ๆ แม้เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว การอ่านก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันต่อไป

ฉลวย พร้อมมูล ได้กล่าวถึงทักษะการอ่าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ทักษะการอ่านน่าจะจำเป็นมากที่สุด และควรเน้นให้มากที่สุดสำหรับนักเรียนไทย ทั้งนี้เพราะการอ่านสามารถทำได้ทุกเวลา และทุกสถานที่

ทักษะการอ่านจึงจัดได้ว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง ดังนั้นการมีความสามารถทางการอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเอง และยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและเป็นประโยชน์ต่อพื้นฐานการสร้างความสำเร็จในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Jean Piaget, 1969) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับความจริงเติบโตและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของความเป็นมนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะคือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation) และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ทั้งนี้ เพียเจต์ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ 4 ขั้นดังนี้

1) ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor Stage) พัฒนาการระยะนี้อยู่ในช่วง 2 ปีแรกหลังเกิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส ในขั้นนี้พัฒนาการจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา มีการจัดระเบียบการกระทำ มีการคิดก่อนที่จะทำ การกระทำจะทำอย่างมีจุดมุ่งหมายด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเด็กยังสามารถเลียนแบบ โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวแบบให้เห็นในขณะนั้นได้ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการด้านความจำที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง 18-24 เดือน

2) ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ขั้นนี้จะอยู่ในช่วง 2-7 ปี ในระยะ 2-4 ปี เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีขีดจำกัดในการรับรู้ สามารถเข้าใจได้เพียงมิติเดียว ในระยะ 5-6 ปี เด็กจะย่างเข้าสู่ขั้น Intuitive Thought ระยะนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการคิด ที่ขึ้นอยู่กับการรับรู้กับการคิดอย่างมีเหตุผลตามความจริง ซึ่งเด็กจะก้าวออกจากการเรียนรู้เพียงมิติเดียวไปสู่การรับรู้ได้ในหลาย ๆ มิติในเวลาเดียวกันมากขึ้น และจะก้าวไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดอยู่กับการรับรู้เท่านั้น เด็กจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น แต่ยังคงคิดและตัดสินผลของการกระทำต่าง ๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอก

3) ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ 7-11 ปี เด็กจะมีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่

เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้นก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ (Reversibility) สามารถเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ (Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะพัฒนา จากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจแนวคิดของสังคมรอบตัว และสามารถ เข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไปมากแต่การคิดของเด็กยังต้อง อาศัยพื้นฐานของการสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์ รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือเป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถ แก้ปัญหา โดยอาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว

4) ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) ตั้งแต่อายุ 11 ปี จนถึง วัยผู้ใหญ่เป็นช่วงที่เด็กจะสามารถคิดไม่เพียงแต่ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยินโดยตรงเหมือนระยะก่อน ๆ อีกต่อไป แต่จะสามารถจินตนาการเงื่อนไขของปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยพัฒนา สมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งก็หมายถึงว่า ในระยะนี้เด็กจะมี ความสามารถคิดหาเหตุผลเหมือนผู้ใหญ่แน่นอน

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner's View)

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) (อ้างถึงใน สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2547, น. 39-41) เป็นนักจิตวิทยา (Psychologist) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสติปัญญา (Intelligence Expert) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญา (Theory of Multiple Intelligence : MI) โดยใช้หลักการวิวัฒนาการทางชีววิทยา (Biological Evolution) จำแนกความ สามารถหรือสติปัญญาของคนเอาไว้ 7 ประเภท และต่อมาเขาเพิ่มอีก 1 ประเภท เรียกว่า สติปัญญา ด้านรักธรรมชาติ (Naturalistic) ต่อมาเพิ่มอีก 1 ประเภท คือ สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) รวมทั้งหมด 9 ด้าน (Sprinthall, 1998) ซึ่งการ์ดเนอร์เชื่อว่าสมองของ มนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถที่ค้นหาและแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งมีหลาย ๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน ซึ่งสติปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1) สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้าน ภาษาสูง อาทิ นักเล่านิทาน นักพูด (ปราชญ์) ความสามารถใช้อาณาในการหวานล้อม การอธิบาย กวี นักเขียนนวนิยาย นักเขียนบทละคร บรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา

2) สติปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical/Mathematical Intelligence) หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข อาทิ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ กลุ่ม

ผู้ให้เหตุผลที่ดี อาทิ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มผู้ที่มีความไวในการเห็นความสัมพันธ์แบบแผนตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-Effect) และการคิดคาดการณ์ (If-Then) วิธีการใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน

3) สถิติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่ที่กว้างไกล อาทิ นายพรานป่าผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้ที่มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ มองเห็นแสดงออกเป็นภาพรูปร่างในการจัดการกับพื้นที่ เนื่องจากการใช้สี เส้น พื้นผิว รูปร่าง อาทิ สถาปนิก มัณฑนากร นักประดิษฐ์ ศิลปินต่าง ๆ

4) สถิติปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily/Kinesthetic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก อาทิ นักแสดงละคร ภาพยนตร์ นักแสดงท่าเต้น นักกีฬา นักฟ้อนรำทำเพลง และผู้ที่มีความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะรอยนต์ รวมถึงความสามารถทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส

5) สถิติปัญญาด้านดนตรี (Musical/Rhythmic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าและวิเคราะห์ดนตรี

6) สถิติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Intrapersonal Intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้ รวมถึงความสามารถในการสังเกต น้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธ์ภาพของมนุษย์และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงาน

7) สถิติปัญญาด้านตน หรือการเข้าใจตนเอง (Interpersonal Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้สึกตนนี้ ความสามารถในการรู้จักตัวตน อาทิ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็ง ในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเอง และเข้าใจตนเอง

8) สถิติปัญญาด้านการรักธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของตนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึง

พัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสาร

9) สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential Intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ใน โลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต และการรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์ (Jerome S. Bruner)

บรูเนอร์ (Bruner, 1956) เป็นนักจิตวิทยาในยุคใหม่ ชาวอเมริกันคนแรกที่สืบสานความคิดของเพียเจต์ โดยเชื่อว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และชี้ให้เห็นว่าการศึกษว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ควรศึกษาตัวเด็กในชั้นเรียนไม่ควรใช้หนูและนกพิราบ ทฤษฎีของบรูเนอร์เน้นหลักการกระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะ 4 ข้อ คือ แรงจูงใจ (Motivation) โครงสร้าง (Structure) ลำดับขั้นความต่อเนื่อง (Sequence) และการเสริมแรง (Reinforcement)

สำหรับในหลักการที่เป็น โครงสร้างของความรู้ของมนุษย์ บรูเนอร์แบ่งขั้นพัฒนาการคิดในการเรียนรู้ของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นด้วยกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ได้แก่

- 1) ขั้นการกระทำ (Enactive Stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำและการสัมผัส
- 2) ขั้นจินตนาการหรือสร้างมโนภาพ (Piconic Stage) เด็กเกิดความคิดจากการรับรู้ตามความเป็นจริง และความคิดจากจินตนาการด้วย
- 3) ขั้นใช้สัญลักษณ์และคิดรวบยอด (Symbolic Stage) เด็กเริ่มเข้าใจเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura, 1986) นักจิตวิทยาร่วมสมัย (An Contemporary Phycologist) ณ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Stanford University) อัลเบิร์ต แบนดูรา กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning Through Modeling) โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ และการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการณ์ตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ

คำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงเกิดขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ของการเลียนแบบของเด็ก ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1) กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional Process) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กได้สังเกตเห็นตัวแบบ และตัวแบบนั้นดึงดูดใจให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ ควรเป็นพฤติกรรมง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้

2) กระบวนการคงไว้ (Retention Process) คือ กระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำ การที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำ ทั้งนี้ เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม เด็กที่มีอายุมากกว่าจะเรียนรู้จากการสังเกตการณ์กระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่น ๆ ได้มากกว่า โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal Coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal Coding) และเด็กโตขึ้นนำประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงและต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำ คือ การท่องจำ การทบทวน หรือการฝึกหัด และการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันในเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3) กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำ คือ การที่เด็กเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมได้จากการเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกด้วยการกระทำครั้งแรกไม่สมบูรณ์ ดังนั้น เด็กจำเป็นต้องลองทำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วเขาก็จะได้รับทราบผลของการกระทำจากประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย สิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรงและสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

4) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็กเพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกกลังโทษ มีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็ก ได้แก่ อายุ หรือสถานภาพทางสังคม

แนวคิดของเบนจามิน เน้นพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสามารถปรับหรือเปลี่ยนได้ตามหลักการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นเด็ก มีการเรียนรู้พัฒนาการทางด้านสังคม โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่เด็กเห็น เด็กมีระดับการเรียนรู้แล้ว เด็กจะมีทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บสะสมพฤติกรรมที่เป็นไปได้เอาไว้ และยิ่งกว่านั้นตัวแปรจะช่วยให้เขาเลือกสถานการณ์ที่ดีที่สุดไว้ใช้ปฏิบัติต่อไป

ทฤษฎีพัฒนาการของกิเซล (Gesell)

อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell, 1880-1961) (อ้างถึงใน สิริมา ภิญ โยอนันตพงษ์, 2547, น. 35) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เริ่มก่อตั้งสถาบันพัฒนาการเด็ก (Institute of Child Development) ณ มหาวิทยาลัยเยล ระหว่างปี ค.ศ. 1930-1940 อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่าง ๆ กิเซลเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติในวัยนั้นสภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell) ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละระดับ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็กที่ต้องการวัดและประเมินออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่

- 1) พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) ครอบคลุมการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหว
- 2) พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive Behavior) ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและสายตา การสำรวจ ค้นหา การกระทำต่อวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน
- 3) พฤติกรรมทางการใช้ภาษา (Language Behavior) ครอบคลุมการที่เด็กใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
- 4) พฤติกรรมส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Behavior) ครอบคลุมการฝึกปฏิบัติส่วนตัว เช่น การกินอาหาร การขับถ่าย และการฝึกต่อสภาพสังคม เช่น การเล่น การตอบสนองผู้อื่น

จากแนวความคิดของ อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell) สามารถนำมาอธิบายพัฒนาการของมนุษย์ในด้านการเจริญเติบโตพัฒนาการทางร่างกาย และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับพัฒนาการทางสติปัญญาได้อีกด้วย นอกจากนี้ อาร์โนลด์ กิเซล (Arnold Gesell) ได้เขียนหนังสือขึ้น 2 เล่มคือ The First Five Year of Life และ The Child from Five to Ten ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มีบทบาทมากต่อการจัดกลุ่มเด็กเข้าศึกษาในชั้นอนุบาลศึกษาและชั้นประถมศึกษา เกณฑ์มาตรฐาน

ใช้เป็นแบบทดสอบมาตรฐานในการทำนายพฤติกรรม วิเคราะห์กลุ่ม และทำวิจัย เพื่อบอกลักษณะพัฒนาการของเด็ก โดยใช้อายุทางปฏิทินเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้มีบทบาทมากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมนั้นต้องให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคน

จากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาหลายมิติมากขึ้น การส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสมควรดำเนินการให้เหมาะสมกับช่วงวัยและหลากหลายครอบคลุมทุกมิติ

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการที่ได้นำเสนอไว้ดังกล่าวมานั้น สรุปได้ว่า พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่ปฏิสนธิจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นพัฒนาการที่มีกระบวนการต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอน ได้แก่ ทฤษฎีพัฒนาการของกิลเฮล ทฤษฎีบุคลิกภาพหรือทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ และอิริคสัน ทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ซึ่งทุกทฤษฎีอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีผู้ตั้งทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนไว้หลายท่าน ซึ่งแต่ละท่านได้วิจัย ศึกษาและเสนอทฤษฎีไว้แตกต่างกัน การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียน ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองนั้น ได้มีผู้ศึกษาไว้

ทฤษฎีและแนวคิดของบลูม บลูม (Bloom, 1976, pp. 167-176) ได้ทำการวิจัยและเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเรียน การสอนในโรงเรียน โดยกล่าวถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive entry behaviors) หมายถึง ความสามารถทั้งหมดของผู้เรียน ประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน

2) คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัย (Affective entry characteristics) หมายถึง สภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อ 23 เนื้อหาวิชา โรงเรียน ระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและลักษณะซึ่งเป็นคุณลักษณะต่างๆทางด้านจิตพิสัยซึ่งบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้แต่บางอย่างยังคงอยู่

3) คุณภาพการสอน (Quality of instruction) ได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมสร้างของครู การแก้ไขข้อผิดพลาดและรู้ผลว่าตนเองกระทำได้ดี ถูกต้องหรือไม่

ทฤษฎีและแนวคิดของจาโคโบวิทส์ จาโคโบวิทส์ (Jakobovits, 1976, pp. 167-176)

ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองและสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมี 3 ประการ คือ

1) ปัจจัยด้านการสอน ประกอบด้วยคุณภาพการสอนของครูซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาและการสอนของครู โอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งรวมทั้งเวลาที่ใช้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เกณฑ์การประเมินผลซึ่งอาจประเมินได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน ประกอบด้วยความสามารถที่จะเข้าใจการสอนขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความสามารถทางภาษา ความถนัด ได้แก่ องค์ประกอบความถนัดทางการเรียนทาง ภาษา ความมานะบากบั่น เกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เจตคติที่มีต่อครูผู้สอน ความสนใจในภาษา ที่เรียน และเจตคติต่อวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่วนกลยุทธ์และวิธีการเรียนประกอบด้วยสมรรถภาพ ในการรับความรู้ใหม่ สมรรถภาพในการถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้ไปสู่ความรู้ใหม่ นิสัยทางการเรียน และการประเมินผลความสามารถของตนเอง

3) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ความยึดมั่นต่อภาษาของตนเอง องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ทางภาษา ของตนเองและภาวะของวัฒนธรรมที่ปรากฏในสังคม

ทฤษฎีและแนวคิดของการ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต การ์ดเนอร์และแลมเบิร์ต (Gardner and Lambert 1972, pp. 1-136 และ Gardner 1973, pp. 1-176) ได้แบ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ภาษาอังกฤษ ดังนี้

1) เจตคติ (Attitude) เช่น เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน ซึ่งเจตคติเหล่านี้ได้รับจากการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางบ้าน (home environment) ได้แก่ การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน ภายในครอบครัว การได้เปรียบด้านฐานะทางเศรษฐกิจ (economic advantage) การสนับสนุน 24 ทางด้านบรรยากาศภายในครอบครัว การได้รับการส่งเสริมจากกลุ่มเพื่อน ตัวครูและวิธีการสอน ของครูจะมีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดเจตคติต่างๆในตัวนักเรียน ถ้าครูมีทักษะการสอนภาษาที่ เก่งและสามารถกระตุ้นเด็กให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอยากเรียนตลอดจนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจจะ ช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาได้ (positive attitude)

2) ความถนัดทางภาษา (Language aptitude) ความถนัดทางภาษาเป็นสิ่งที่มามีมาแต่กำเนิด การฝึกฝนทางภาษา (Language training) นั้นไม่มีอิทธิพลต่อความถนัดทางภาษา (Gardner)

3) การได้รับการส่งเสริมจากบิดามารดา (Parents' support) การส่งเสริมของบิดามารดา จะก่อให้เกิดความชื่นชอบของบุตรหลาน ถึงแม้ว่าการส่งเสริมของบิดามารดาของผู้เรียนไม่ได้ ส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนแต่ถือว่ามีค่าสำคัญในฐานะเป็นเครื่องมือทางสังคมตัว หนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (Gardner)

4) ฐานะทางเศรษฐกิจ (Economic level) คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมี เจตคติทางบวกต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (Gardner) เด็กที่มีสถานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมต่ำมักเป็นเด็กที่มีผลการเรียนต่ำรวมถึงการมีผลการเรียนภาษาต่างประเทศต่ำด้วย (Gardner and Lambert)

5) ระดับสติปัญญา (Intellectual level) โดยทั่วไปสติปัญญาจะมีผลในการเรียน ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองที่เน้นการฟังและการสื่อสาร (Gardner and Lambert)

6) นิสัยการเรียน (Habit of studying) นิสัยในการเรียนดีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำงาน ร่วมกับแรงจูงใจเชิงบูรณาการในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ (Gardner and Lambert)

7) เพศ (Sex) การทำวิจัยกับนักเรียนในรัฐหลุยส์เซียนามลรัฐเมนและรัฐคอนเนคติกัต ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง พบว่าเด็กผู้หญิงมีความแตกต่างจาก เด็กผู้ชายในเรื่องเจตคติและพัฒนาการของทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยเด็กผู้หญิงจะมี พัฒนาการในเรื่องดังกล่าวดีกว่าเด็กผู้ชาย

8) ความรู้เดิม (Knowledge background) เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในปัจจุบัน เห็นได้จากผลการวิจัยถึงผลความรู้เดิมของนักเรียนเมื่อมนิลาประเทศ ฟิลิปปินส์ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ระดับผลการเรียนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษใน ระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาเข้าไปอยู่ในปัจจัยตัวที่ 1 เช่นเดียวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปัจจุบัน (Gardner and Lambert)

9) คุณภาพการสอน (Quality of teaching) การสอนที่ดีจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีตลอดจน ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนอีกด้วย (Gardner and Lambert)

10) โอกาสในการเรียนรู้ (Opportunity of learning) โอกาสในการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ จำเป็น ในการเรียนภาษาต่างประเทศ โอกาสดังกล่าวคือการได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงหรือ สถานการณ์จำลอง เช่น การเดินทางไปต่างประเทศซึ่งต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การได้ พุดคุยสนทนากับชาวต่างชาติเป็นภาษาอังกฤษ การได้มีโอกาสในการเรียนภาษาอังกฤษนอก ห้องเรียน เช่น การได้ดูรายการ โทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษตลอดจนการเข้าร่วมในกิจกรรมทาง

ภาษาหรือการเข้าค่ายอบรมภาษาอังกฤษ เป็นต้น โอกาสเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น (Gardner and Lambert)

แนวคิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับเด็กเล็ก

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษามีหลายทฤษฎี ดังนี้ (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม, 2519, น. 31-35)

1) ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Austistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องจากความพึงพอใจที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์เรอร์ (Mower) เชื่อว่า ความสามารถในการฟัง และความเพลิดเพลินกับการได้ยินเสียงของผู้อื่นและตนเองเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษา

2) ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lawis) ได้ศึกษาและเชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจ และความสนใจของตัวเอง ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมาก เพื่อที่จะชดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำ ๆ กัน การศึกษากระบวนการในการเลียนแบบภาษาพูดของเด็กพบว่า จุดเริ่มต้นเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเสียงของเด็กในระยะเล่นเสียงหรือในระยะที่เด็กกำลังเรียนรู้การออกเสียง

3) ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rhiengold) และคณะได้ศึกษาพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัล หรือได้รับการเสริมแรง

4) ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเล่นเสียง จึงเห็นได้ว่า เด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง และพูดซ้ำกับตัวเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ

5) ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck) ซึ่งธอร์น ไคค์ (Thorndike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เฝอญมีเสียงบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมาย ในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6) ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เล็นเบิร์ก (Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษามีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้ และพูดได้ตามลำดับ

7) ทฤษฎีการให้รางวัลของพ่อแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และ มิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อเสนอความต้องการของลูกนั้น เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

เนสเซล (Nessel, 1989, pp. 5 – 21) ได้อ้างถึงผลงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นแรกเริ่ม (Pre language) เด็กอายุหนึ่งเดือนถึงสิบเดือน จะมีความสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้หรือเสียงแสดงอารมณ์ต่าง ๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริง ๆ มากขึ้น ตามลำดับเรียกว่าเป็นคำพูดเทียม (Pseudo word) พ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบจะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 (10 – 18 เดือน) เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งหรือสองคำ อาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดชนิดนี้มีชื่อเรียกว่า Holophrastic Speech

ขั้นที่ 2 (18 – 24 เดือน) การพูดขั้นนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้น ๆ มีชื่อเรียกว่า Telegraphic Speech คล้าย ๆ กับโทรเลข คือมีเฉพาะคำสำหรับสื่อความหมายเด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลาย ๆ รูปแบบ

ขั้นที่ 3 (24 – 30 เดือน) เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้นพูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 (30 – 36 เดือน) คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางด้านจำนวนศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 (36 – 50 เดือน) เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและผู้คนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้มีประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคง และเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

เยาพา เดชะคุปต์ (2528, น. 48 – 49) ได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางภาษาของเด็ก เป็น 7 ระยะคือ

1) ระยะเปปะ (Random Stage หรือ Paralinguistic Stage) อายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน ในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงดัง ๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขาและเมื่อได้รับการตอบสนอง เขาจะรู้สึกพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปล่อยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว ฯลฯ หรือเพราะรู้สึกเป็นสุขที่ได้ส่งเสียงออกมาเมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียง อ้อ – แอ้ และเริ่มเปล่งเสียงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้ นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูด และเด็กที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบาย เจ็บป่วย ร้องไห้โยเย

2) ระยะแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนขึ้นไปเด็กจะเริ่มเข้าสู่ระยะที่ 2 ซึ่งเด็กจะสามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน และเด็กจะรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียงและถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวก เขาก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก ในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขา

3) ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 – 2 ปี ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มีความหมายจะค่อย ๆ หายไป และเด็กจะเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนองซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นอย่างแท้จริงที่ระยะนี้

4) ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 – 4 ปี ในระยะนี้เด็กจะหัดพูด โดยจะเริ่มจากการหัดเรียกชื่อ คน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่กับใกล้ตัว เขาจะเริ่มเข้าใจถึงการใช้อยุทธลักษณะในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ การพูดของเด็ก ในระยะแรก ๆ จะเป็นการออกเสียงคำนามต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง นก แมว หมา ฯลฯ และคำคุณศัพท์ต่าง ๆ ที่เขาเห็นรู้สึกและได้ยิน ซึ่งในวัยต่าง ๆ เขาจะสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยจะสามารถใช้คำนามได้ประมาณ 20 เปรอร์เซ็นต์

อายุ 3 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ปี เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่าง ๆ และรู้จักการใช้คำเติมหน้าและลงท้ายอย่างของผู้ใหญ่ใช้กัน

5) ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 – 5 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาความสามารถในการรับรู้และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำและรู้จักคิดคำและประโยคของตนเอง โดยอาศัยการสร้างจากคำ วลี ประโยคที่เขาได้ยินคนอื่น ๆ พูด เด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการ

ประสมคำ และหาความหมายของคำและวลี ซึ่งเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียงโดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อน ๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6) ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 – 6 ปี ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถในการคิดและพัฒนาภาษาทางภาษาสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวการพัฒนาทางภาษาของเด็กในวัยนี้ จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียนในชั้นอนุบาลโดยเด็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ๆ ได้รู้จักใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียน ภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อความหมายในระยะนี้ จะเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

7) ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำและหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข เด็กในระยะนี้จะพัฒนาวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ทักษะในการสื่อความหมาย โดยใช้ถ้อยคำสำหรับการเปรียบเทียบและภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นและเขาจะรู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็น โดยการพูดและการเขียน

จะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ในระยะเริ่มแรกจะมีความสามารถในการฟัง สามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน และต่อมาจะมีการเลียนแบบเสียงที่ได้ยินและสามารถพูดเลียนแบบเสียงที่คุ้นเคยได้ เมื่ออายุ 4 – 5 ปี สามารถพูดเป็นประโยคง่าย ๆ ได้ สามารถสื่อสารได้และเมื่ออย่างเข้าปีที่ 6 จะพัฒนาไปสู่พื้นฐานการเขียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการหรือความก้าวหน้าทางภาษาของเด็กมีดังนี้ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2534, น. 20– 21) วุฒิภาวะ เมื่อเด็กมีความเจริญขึ้นตามลำดับ ความสามารถในการพูด การเขียนย่อมตามมา นับตั้งแต่อายุ 15 เดือน ขึ้นไปแล้วเด็กจะใช้ภาษาพูดมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งอายุ 36 เดือน จะสามารถใช้คำพูด 376 คำต่อวัน และเมื่ออายุ 48 เดือน จะพูดได้ 397 คำต่อวัน และสามารถใช้คำวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนั้นถ้าหากมีสมาธิดี ก็จะจดจำสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาแล้วต่อให้คนอื่นทราบถึงแนวคิด ถ้าวาดพ่อแม่ผู้ปกครองสนใจ เอาใจใส่ พยายามพรีสอนให้เด็กพูดคุย และหัดอ่านหัดเขียนอยู่ตลอด เด็กจะมีความพร้อมทางภาษามาก โดยเฉพาะครอบครัวที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีส่วนสร้างความเจริญทางภาษาให้เด็กได้ดีกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาษาของบุตรหลานของตนเท่าที่ควรควรเข้าใจความหมายภาษาที่ใช้พูด ถ้าอยู่ในวงแคบศัพท์ก็พื้น ๆ ธรรมดาแต่ถ้าหากอยู่ในชุมชนที่กว้างใหญ่ เด็กก็สามารถเข้าใจคำ ประโยค วลีที่มีความหมายต่าง ๆ ได้ดี ฉะนั้น การพูดอะไรก็ตามที่เด็กเพียงแต่เลียนคำพูด เลียนเสียงพูด ผู้ใหญ่จึงควรได้ย้อนถามเขาดูบ้างว่าที่พูด ๆ นั้นเข้าใจเพียงใดเปรียบเสมือนคนไทยที่พูดคำต่างประเทศตามเขาแต่ออกเสียงผิด ความหมายก็

ย่อมจะเปลี่ยนไปได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดดังกล่าวจึงควรได้ย้อนถามความหมายในสิ่งที่เด็กพูดได้แต่ไม่เข้าใจความหมายด้วยการให้มีพัฒนาการทั้งหมด (Developed as a Whole) เราจะต้องให้เด็กมีรูปร่างที่ดี หน้าตาสดใส สะอาดกายใจ สมองก็ต้องให้ดี สุขภาพสมบูรณ์ และสังคมก็ต้องดี จึงจะทำให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้ดี ไม่ควรแต่เพียงว่าให้อ่านได้เขียนได้เท่านั้น เราต้องคำนึงถึงหลักของความต้องการความสนใจจากเพื่อน ๆ ของเด็กด้วย ถ้าหน้าตาสกปรก เพื่อน ๆ ก็ยอมไม่พูดคุยด้วย โอกาสที่จะมีความเจริญทางภาษาพูดก็ยิ่งเสียเปรียบคนที่รูปร่าง หน้าตา สะอาดสดใสขึ้นตอนและการจัดชั้นเรียน การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น แต่อาศัยความสามารถทางภาษาเป็นแนวก็น่าจะได้ลองจัดให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป หลักสูตรและขั้นตอนการสอนบางบทก็น่าจะสับเปลี่ยนไปได้ตามระดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน จึงมีข้อที่น่าสังเกตว่าบางแห่งสอนบทเรียนยากก่อน แล้วกลับมาสอนบทธรรมดาภายหลังโดยอ้างแต่หลักสูตร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ครูผู้สอนน่าจะมีความสามารถในการวินิจฉัยบทเรียนนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

การมีส่วนร่วม (Participation) กิจกรรมใด ๆ ก็ตามเด็ก ๆ ควรมีส่วนร่วมทุกครั้ง ทุกคนควรไม่ควรถูกเลือกที่รักมักที่ชังจะต้องพิจารณาความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลและกำหนดงานให้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ ตามใจสมัคร หรือครูกำหนดกลุ่มให้บางครั้ง การทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นกลุ่มย่อย การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนช่วยให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้อย่างมาก

นอกจากนี้ สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542, น. 49 – 50) ยังได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาและถิ่นที่อยู่ของบิดา มารดาอันเนื่องมาจากการแบ่งชนชั้นไม่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก แม็คคาร์ธิ (MC. Carthy 1957, p. 603 ; อ้างถึงใน Carmichale, 1960, pp. 586 – 587) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก พบว่าความแตกต่างทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจและอาชีพมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก เด็กที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจและสังคมสูง จะใช้ภาษาได้ดีกว่าตั้งแต่อายุยังน้อย และเด็กที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักจะใช้คำถามอย่างเดี๋ยวจิตต่อกันไป ซึ่งแสดงว่ายังมีวุฒิภาวะทางด้านภาษาไม่ดีพอ ส่วนทางด้านการศึกษาของบิดา มารดานั้น ฟิชเชอร์ (Fisher, 1958, pp. 483 ; อ้างถึงใน Carmichale, 1960, p. 587) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งบิดา มารดาเป็นผู้ชำนาญการได้รับการศึกษามาอย่างดี จะมีพัฒนาการทางภาษาดีที่สุดใน และถิ่นที่อยู่สามารถเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาได้นั้น จากการศึกษาของ คิทเทิล (Kittle, 1967, p. 342 ; อ้างถึงใน สวนา พรพัฒน์กุล, 2513, น. 9) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กในเขตเมืองกับเขตชนบทมีความแตกต่างกัน โดยเขตเมืองจะดีกว่าขนาดครอบครัว เพศ และอายุ เป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาอีกประการหนึ่งโดย จอห์นสัน (Johnson,

1974, p. 265) ได้ศึกษาเปรียบเทียบขนาดของครอบครัวว่ามีส่วนสัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาหรือไม่ พบว่า ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีไม่มีพี่น้องมาก จะมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็ว และดีกว่าครอบครัวที่มีพี่น้องมาก ถ้ามีพี่น้องมากคนโต และคนสุดท้ายมักมีพัฒนาการทางภาษาที่ต่ำกว่าลูกคนกลาง ส่วนเพศและอายุ พบว่า เด็กหญิงมีความสามารถทางภาษาดีกว่าเด็กชาย ส่วนอายุนั้น จะพบว่าเด็กตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไปจะมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พอถึงวัยเข้าโรงเรียนแล้วจึงลดลงตามลำดับ

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ควรประกอบด้วยวุฒิภาวะหรือความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน เพศ อายุ ขนาดของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งบุคคลและสถานที่ ตลอดจนบุคลิกภาพ

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม

ชุดสื่อประสม เกิดขึ้นครั้งแรกในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1930 โดยเดวิด สแตนฟิลด์ แห่งสถาบัน Ontario Institute for Studies in Education ได้คิดกล่องอเนกประสงค์ขึ้นใช้กับนักเรียนโดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การสอนอันมีพื้นฐานและประสบการณ์จากการเรียนในเรื่องการสอนสำเร็จรูปกล่องที่ผลิตขึ้นมาเรียกว่า Thirties Box และพัฒนาต่อมาเป็น Perception Bag , Audiovisual Juke Box และ Eco Box กล่องการสอนนี้เขาเรียกรวม ๆ ว่า The 1930s Multi – Media Kit ปรากฏว่าเป็นที่ชื่นชอบของเด็กๆ ถึงกับเรียกว่ากล่องวิเศษและต่อมาได้พัฒนาเป็นชุดการสอน (หทัย ต้นหยง, 2525, น. 456)

ระบบการผลิตชุดการสอนในประเทศไทย ได้พัฒนาขึ้นในปีการศึกษา 2516 ภาคโสตทัศนวัสดุ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยชัยยงค์ พรหมวงศ์ได้ทำการทดลองสอนในวิชา เทคโนโลยีและการศึกษาร่วมสมัย และต่อมามีการอบรมหลายแห่งกล่าวคือ ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์ เป็นต้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523, น.123)

2.4.1 ความหมายของสื่อประสม

สมาน งามสนิท (2545, น. 5-8) กล่าวว่า สื่อประสมนั้นแปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Integrated Media) หมายถึง สื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ หรือสื่อไฟฟ้า อื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว หรือทำหน้าที่เสริมกันแทนที่จะแข่งขันกัน

กิดานันท์ มลิทอง (2544, น. 6-7 อ้างถึงในวารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 เดือน มิ.ย.-ต.ค. 49) ได้ให้ธิบายว่าสื่อประสม หมายถึง การนำสื่อหลายๆประเภทมาใช้ร่วมกัน ทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อแต่ละอย่างตามลำดับขั้นของเนื้อหาและปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ร่วมด้วยเพื่อการผลิต

หรือการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่างๆ ในการเสนอข้อมูล ทั้งตัวอักษร ภาพกราฟฟิก ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์และเสียง

สื่อประสม หมายถึง การใช้สื่อหลายอย่างร่วมกัน เช่น ข้อความ รูปภาพ ภาพกราฟฟิก เสียงและวีดิทัศน์ตามลำดับเนื้อหา โดยมีการนำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการนำเสนอและการศึกษาทั้งแบบกลุ่ม และรายบุคคล

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า สื่อประสม (Multimedia) จะมีลักษณะดังนี้

มีการนำสื่อหลายๆประเภทมาใช้ร่วมกัน เช่น ข้อความ รูปภาพ ภาพกราฟฟิก เสียง เป็นต้น การใช้สื่อจะใช้เพื่อนำเสนอตามลำดับขั้นของเนื้อหา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้

3) มีการนำอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยนำเสนอหรือเป็นสื่อกลางในการนำเสนอ

อิริคสัน กล่าวว่าสื่อประสม หมายถึงการใช้โสตทัศนูปกรณ์และประสบการณ์ต่างๆ สัมพันธ์กับวัสดุการเรียนการสอนอื่นๆ ซึ่งจะเป็นการเสริมค่าซึ่งกันและกันวัสดุบางอันอาจจะใช้กระตุ้นความสนใจ อีกอันอาจจะใช้บอกข้อเท็จจริงที่เป็นรากฐาน และอันอื่นๆ อาจจะใช้แก้มนโนมติที่ผิดและทำให้เข้าใจยิ่งขึ้น

กูด ได้ให้ความหมายว่า การใช้สื่อประสม คือ การใช้โสตทัศนูปกรณ์หลายๆ อย่างให้เหมาะสมเพื่อนำมาสัมพันธ์เข้ากับการเรียน โดยใช้สื่อมากกว่าหนึ่งอย่างเพื่อสอนเนื้อหาหรือสอนในเวลาหนึ่งคาบ

ชัชยงค์ พรหมวงศ์ (2523, น.115) กล่าวว่า สื่อประสมหมายถึง การนำสื่อการสอนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระในลักษณะสื่อแต่ละชิ้นส่งเสริมสนับสนุนกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากสัมผัสที่ผสมผสานกันได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

ไชยศ เรื่องสุวรรณ (2526, น.141) ได้ให้ความหมายของ สื่อประสม หมายถึงการนำเอาสื่อประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือ วัสดุและวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างสัมพันธ์กันในลักษณะที่สื่อแต่ละชนิดส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531, น.3) ได้ให้ความหมายของสื่อประสม หมายถึง การนำสื่อการสอนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กัน มีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้สร้างความสนใจในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้อธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาหรืออีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และป้องกันการเข้าใจผิด การใช้สื่อ

ประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2537, น.111) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อประสม หมายถึง การนำเอาสื่อการสอนหลายๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของสื่อประสมที่กล่าวว่า สามารถสรุปได้ว่า สื่อประสม หมายถึง การนำเอาสื่อการสอนหลายๆ อย่างที่สัมพันธ์กัน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยสื่ออย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และป้องกันการเข้าใจความหมายผิด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานจนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ประเภทของสื่อประสม

สื่อประสมนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ซึ่งได้มีผู้แบ่งของสื่อประสมออกตามลักษณะต่างๆ ดังนี้

สุพรรณพรณ ตันติผลาผล (2526, น.14-16) ได้จำแนกสื่อประสมออกตามลักษณะการประสมของสื่อและคุณลักษณะการใช้ได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. สื่อประสมที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และกระบวนการร่วมกัน โดยใช้สำหรับการเรียนการสอนปกติทั่วไป เช่น ชุดอุปกรณ์ ชุดการเรียนการสอน บทเรียนโปรแกรม โปรแกรมสำเร็จรูป สไลด์ศูนย์การเรียน เป็นต้น สื่อประสมแต่ละชนิดที่จัดอยู่ในประเภทนี้มีหลักการและลักษณะเด่นแตกต่างกันออกไป ได้แก่

1) สามารถให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง คือ ได้ร่วมในการกระทำหรือร่วมในกิจกรรมเป็นการเข้าใจแก่ผู้เรียน เช่น บทเรียนโปรแกรม ศูนย์การเรียน ชุดอุปกรณ์ เป็นต้น

2) สามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล เช่น บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอนรายบุคคล เป็นต้น

3) สามารถให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองหรือสามารถใช้เมื่อขาดครูได้ เช่น บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอนรายบุคคล เป็นต้น

- 4) สามารถให้ผู้เรียนได้รับผลตอบกลับทันทีและได้รับความรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จ เช่น บทเรียน โปรแกรม ศูนย์การเรียน เป็นต้น
- 5) สามารถใช้ช่วยประกอบการศึกษาระยะไกลให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ชุดการสอนทางไกลสำหรับการศึกษามวลชน เป็นต้น
- 6) สามารถใช้ส่งเสริมสมรรถภาพของครู เช่น ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นต้น
- 7) สามารถให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบและการทำงานเป็นกลุ่มศูนย์การเรียน กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2. สื่อประสมประเภทฉาย เป็นการประสมโดยมีข้อจำกัดที่ความสามารถและคุณสมบัติเฉพาะตัวของอุปกรณ์เครื่องฉายเป็นสำคัญ เช่น สไลด์ประกอบเสียง สไลด์และภาพยนตร์ประกอบเสียง สไลด์และแผ่นใส เป็นต้น และฉายบนจอตั้งแต่ 2 จอขึ้นไป โดยปกติจะนิยมฉายบนจอขนาด 3 จอเป็นสูงสุด การฉายใช้กับผู้ชมเป็นกลุ่ม สื่อประสมประเภทฉายนี้แม้ว่าบางครั้งราคาการผลิตอาจสูงกว่าและการผลิตซับซ้อนกว่าสื่อประสมบางชนิดในประเภทแรก แต่ผลที่ได้รับจากการใช้สื่อประสมประเภทฉายนี้ ให้ผลที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สื่อประเภทอื่นไม่สามารถทำได้ คือ ผลในความรู้สึก อารมณ์และสุนทรียภาพแก่ผู้ชม ยังช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้ชมได้ติดตามอย่างตื่นตาตื่นใจ และมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการช่วยในการเรียนการสอน

3. สื่อประสมระบบการสื่อสาร ระบบสื่อสารคมนาคมเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินถึง เช่น ระบบโทรเลข โทรศัพท์ โทรภาพและการสื่อสารผ่านดาวเทียม เป็นต้น โดยใช้ร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ไมโครคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อประสมประเภทนี้ เช่น Telex เป็นการรวมระบบโทรศัพท์และโทรพิมพ์เข้าด้วยกัน สามารถรับและส่งข้อความจากแท่นพิมพ์จากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง Videotex เป็นการรวมสื่อโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารทางโทรทัศน์ เช่น Telidon ซึ่งกำลังใช้ในการสอนทางไกลในประเทศแคนาดา Teletel ในประเทศฝรั่งเศสและ Prestel ในประเทศอังกฤษ เป็นต้น

สุนันท์ สังข์อ่อง (2526, น.134) ได้แบ่งตามลักษณะการนำไปใช้ 3 ประเภท ดังนี้

- 1) ชุดสื่อประสมกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดสื่อประสมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่มร่วมกันตามสื่อและหัวข้อที่กำหนด โดยดำเนินขั้นตอนลำดับการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งक्रमิบทบาทในฐานะผู้เตรียมอุปกรณ์ ผู้อำนวยการเรียน ผู้ประสานงานหรือผู้ตอบคำถาม ชุดสื่อประสมแบบนี้ จัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์จะมีสื่อและบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์การเรียนหรือศูนย์กิจกรรมนั้นๆ สื่อที่จัดไว้ในศูนย์กิจกรรมแต่ละศูนย์จัดไว้ในรูปของสื่อประสมอาจใช้สื่อรายบุคคลหรือสื่อสำหรับผู้เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกัน เมื่อจบการเรียนแต่ละศูนย์ผู้เรียนอาจประกอบกิจกรรมในศูนย์สำรองซึ่งจัดไว้เพื่อรองเวลาไปเรียนในศูนย์

อื่นๆ ต่อไป โดยใช้ชุดสื่อประสมชนิดนี้เป็นชุดสื่อประสมที่มุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพราะเป็นลักษณะของการเรียนที่เอื้อให้นักเรียนทำกิจกรรมความร่วมมือโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร และนอกจากนั้นยังเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยการมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

2) ชุดสื่อประสมประกอบการบรรยายหรือชุดสื่อประสมสำหรับครู เป็นชุดสื่อประสมสำหรับครูใช้สอนกับนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือนักเรียนทั้งหมด ชุดสื่อประสมประเภทนี้จะกำหนดเนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนให้ครูใช้ประกอบการบรรยายเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนจะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน สิ่งที่บรรจุในกล่องหรือซองของชุดการสอนประเภทนี้ได้แก่ คู่มือครู ซึ่งระบุจุดหมายของการเรียนการสอนรายละเอียดที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาลำดับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายการสื่อการสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผล นอกจากนี้คู่มือครูแล้วมีสื่อการสอนประเภทต่างๆ แบบฝึกทักษะและแบบทดสอบความรู้ของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการเรียน

3) ชุดสื่อประสมรายบุคคล หรือชุดสื่อประสมตามเอกัตภาพเป็นชุดสื่อประสมที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามกระบวนการและลำดับที่บอกไว้ให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียนเมื่อเรียนจบตอนแล้วก็จะนำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลแล้วเรียนชุดต่อไปตามลำดับขั้น เมื่อมีปัญหาครูก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทางทันที ชุดสื่อประสมรายบุคคลสามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529, น.115-116) ได้แบ่งสื่อประสมตามจุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ดังนี้

1. จำแนกตามจุดประสงค์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายๆ ชนิดมาอยู่ร่วมกันแล้วใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า “ชุดอุปกรณ์”

2) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายๆ ชนิดมาอยู่ร่วมกันแต่ใช้สอนได้เพียงเรื่องเดียว เรียกว่า “ชุดการสอน”

2. จำแนกตามลักษณะของสื่อและลักษณะการใช้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) การสอนโดยใช้สื่อประสม เป็นการสอนที่ใช้สื่อหลายอย่าง ทั้งสื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ

2) การเสนอสื่อประสมหรือ “multi – medil presentation” เป็นการเสนอสื่อประเภทฉาย เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ ควบคู่กับสื่อเสียง เช่น แผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง โดยจะฉายบนจอตั้งแต่สองจอขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 23) ได้จำแนกสื่อประสมได้ดังนี้

1) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่างสื่อประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้นมาอยู่ร่วมกัน ใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า ชุดอุปกรณ์ เช่น ชุดอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ใช้สอนสภาพความสมดุล ใช้สอนสภาพของอากาศ ลมและทิศทางของลม เป็นต้น

2) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างสื่อประสมนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้นมาอยู่รวมกันแต่ใช้สอนเพียงเรื่องเดียว เรียกว่า ชุดสื่อประสม เช่น ชุดสื่อประสมเรื่อง อาหารหลัก 5 หมู่ จะนำไปสอนเรื่อง การเจริญเติบโตของพืชไม่ได้

จากข้อความข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าประเภทของสื่อประสมนั้นมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจำแนกประเภทว่าจะจำแนกแบบใด เช่น

- 1) จำแนกตาม ลักษณะของสื่อ
 - 2) จำแนกตามจุดมุ่งหมายของการใช้
 - 3) จำแนกตามการประสมของสื่อ
- เป็นต้น

2.4.3 หลักการในการเลือกใช้และผลิตสื่อประสม

ยุพิน พิพิธกุล (2523, น. 795) ได้กล่าวว่า การสอนโดยใช้สื่อประสมนั้น ครูควรจะได้คำนึงถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) ตรวจสอบความสามารถของนักเรียนเสียก่อน โดยให้นักเรียนทำการทดสอบก่อนเรียน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของนักเรียน

2) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไร

3) เลือกเนื้อหาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

4) เลือกวิธีสอน กลวิธี และเทคนิคการสอน พร้อมกับเลือกสื่อที่จะนำมาใช้ว่าจะใช้สื่ออะไรจึงจะเหมาะกับเนื้อหา สอดคล้องกับวิธีสอนนั้นๆ ในการสอนแต่ละครั้งทั้งวิธีสอนและการเลือกสื่อประสมจะต้องควบคู่กันไป ถ้าเราเน้นที่วิธีสอนก็จะตอบได้ว่าใช้วิธีสอนแบบไหนแต่ถ้าเรามองเน้นที่สื่อการเรียนการสอน ก็จะทราบว่าในแต่ละขั้นตอนนี้ใช้สื่อการเรียนการสอนอะไร เช่น ในการนำเข้าสู่บทเรียน ครูใช้แผนภูมิประกอบการถามตอบก็จะกล่าวได้ว่า ใช้วิธีสอนแบบถาม

ตอบ และใช้สื่อคือแผนภูมิ เมื่อถึงขั้นสอนครูก็อาจจะใช้วิธีสอนโดยการสาธิต และใช้สื่ออย่างอื่นประกอบ เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การเลือกใช้สื่อประสมและการเลือกใช้วิธีสอนนั้นสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพื่อจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ครูควรจะได้เลือกใช้วิธีสอนแบบผสม ผสมผสานกลมกลืนไปกับการใช้สื่อประสม ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5) เมื่อสอนจบแล้ว ครูก็ควรจะได้มีการประเมินผลการใช้สื่อประสมว่าทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ฉลอง สุรวัฒนบุรณ์ (2528, น. 148) ได้กล่าวถึงหลักการพิจารณาใช้สื่อประสมสรุปได้ดังนี้

1) การใช้สื่อประสมจะต้องมั่นใจว่าสื่อที่ใช้จะไม่นำให้นักเรียนเกิดความสับสนยุ่งยาก

2) การจัดลำดับการใช้สื่อจากชนิดหนึ่ง ไปยังอีกชนิดหนึ่ง จะต้องให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3) การเลือกสื่อต่างๆ ให้เหมาะสมกับบทเรียนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้กล่าววาทสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531, น. 4-5) ได้เสนอเกณฑ์การพิจารณาเลือกหรือผลิตสื่อประสม ดังนี้

1) สื่อที่เลือกหรือผลิตต้องตอบสนองตามจุดมุ่งหมายได้อย่างแท้จริง

2) ในการผลิตสื่อประสมต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ให้ชัดเจน และควรเขียนเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3) คู่มือการใช้สื่อประสมต้องมีคำอธิบาย คำแนะนำการใช้อย่างชัดเจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้บันทึกข้อสังเกตต่างๆ ได้ตอบคำถาม และซักถามปัญหาต่างๆ ที่สนใจ

4) สื่อที่เลือกใช้จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับเนื้อหา โดยพิจารณาจากคำถามต่อไปนี้

4.1) สื่อนั้นตอบข้อสงสัยของผู้เรียนได้หรือไม่

4.2) สื่อนั้นมีเทคนิคต่างๆ ที่เร้าความสนใจหรือไม่

4.3) ถ้าสื่อนั้นเป็นภาพยนตร์ หรือวีดิทัศน์ การลำดับเรื่องและเทคนิคการตัดต่อทำได้ดีหรือไม่ นักเรียนสามารถติดตามเนื้อเรื่องได้มากน้อยเพียงใด

5) ควรเลือกใช้สื่อหลายๆ ประเภททั้งภาพและเสียง ตลอดจนสื่อที่นักเรียนมีโอกาสสัมผัสได้ด้วยมือ เพราะถ้าอวัยวะรับสัมผัสสิ่งเร้าได้หลายทาง การเรียนรู้จะเพิ่มพูนมากขึ้น

6) การใช้สื่อหลายๆ ชนิด ควรจะสื่อแต่ละชนิดส่งเสริมซึ่งกันและกัน และต้องแน่ใจว่าสื่อชนิดหนึ่งจะไม่ขัดขวางการเรียนรู้จากสื่ออีกชนิดหนึ่ง

7) สื่อที่ใช้ในชุดสื่อประสมจะต้องมีคุณค่าในตัวเองเมื่อใช้อย่างอิสระ และเมื่อใช้ร่วมกับสื่ออื่นก็จะมีคุณค่าของตัวเองโดยเฉพาะอีกด้วย

8) เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในชุดสื่อประสมควรเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย

9) สื่อในชุดสื่อประสมควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เป็นผู้กระทำ

10) ชุดสื่อประสมควรกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจได้เองว่าจะเลือกเรียนเนื้อหาใดตามความสนใจ และความถนัดของตน

1) ชุดสื่อประสมควรออกแบบให้มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ในการเลือกใช้และผลิตสื่อประสมจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหากับสภาพผู้เรียน โดยสื่อที่ผลิตนั้นจะต้องมีความหลากหลายสอดคล้องสัมพันธ์กันเพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหาบรรลุตามจุดหมายของการเรียน อีกทั้งต้องเร้าความสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เป็นผู้กระทำ โดยครูต้องเลือกใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานกลมกลืนไปกับการใช้สื่อประสม และมีการจัดลำดับของสื่อเพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยาก

2.4.4 ประโยชน์ของสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521, น. 195) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อประสมดังนี้

1) ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามความต้องการ จากแหล่งความรู้หลายแหล่ง

2) ช่วยประหยัดเวลาไม่จำเป็นต้องเรียนสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้แล้ว

3) ช่วยลดจำนวนนักเรียนสอบตก เพราะทั้งนักเรียนเก่งหรือนักเรียนอ่อนก็เรียนสำเร็จแม้จะใช้เวลาต่างกัน

4) สามารถวัดได้ว่าประสบการณ์ใดในสื่อการสอน ประสบผลสำเร็จและประสบการณ์ใดไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อแก้ไขให้ดีขึ้น

ยุพิน พิพิธกุล (2524, น. 295) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อประสม ดังนี้

1) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่าย เพราะมีการเปลี่ยนสิ่งเร้าอยู่ตลอดเวลา

2) ทำให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวางและเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

3) เป็นการประหยัดเวลา ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ได้รวดเร็ว เพราะได้เรียนจากสื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหลายๆ อย่าง

4) เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งวิธีสอนกลวิธีและการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่ผสมผสานกัน

จรรยา เหนียนเฉลย (2546, น. 173) กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของสื่อประสม ดังนี้

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ ได้ดีเกือบทุกเรื่องจากแหล่งหลายแหล่ง โดยถือว่าสื่อแต่ละอย่างมีเนื้อหาต่างกันและรูปแบบต่างกัน
- 2) ช่วยประหยัดเวลาทั้งผู้สอนและผู้เรียน
- 3) ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ตามความสามารถและความพร้อมของแต่ละบุคคล
- 4) ช่วยดึงดูดความสนใจ เพราะสื่อประสมจะเป็นการผสมผสานกันของสื่อที่มีการนำเอาเทคนิค การผลิตแบบต่างๆ มาใช้ ทำให้น่าสนใจ
- 5) ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากข้อได้เปรียบในหลายรูปแบบของสื่อประสม จากข้อความข้างต้นสรุปประโยชน์ของสื่อประสมได้ดังนี้
 - 1) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น
 - 2) ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วเพราะได้เรียนจากสื่อการสอนที่หลากหลาย
 - 3) ช่วยจูงใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจในการเรียน ไม่เบื่อหน่าย
 - 4) ช่วยประหยัดเวลาในการสอน

2.5 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรม เป็นสื่อวัตกรรมการจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครู หรือประกอบการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อใช้ในการเรียนการสอนตามปกติ หรือเพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่เรียนไม่ทัน หรือเรียนรู้ช้า ซึ่งมีรายละเอียดในการจัดทำ ดังนี้ การสร้างชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ และทฤษฎีการเรียนรู้ ที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสรุปได้ดังนี้

ทิสนา แจมณี (2550 , น.51) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ของธอร์น ไคค์ ซึ่งตั้งกฎแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

- 1) กฎแห่งความพร้อม การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดี เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- 2) กฎแห่งการฝึกหัด การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ กระทำซ้ำ ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร
- 3) กฎแห่งผลลัพธ์ เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป

วิทัยวรรณ วิภาจักษณ์กุล (2549, น.155) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง มีความเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ความรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเองและความรู้เท่ากับ โครงสร้างทางสติปัญญาของตน โดยมีครูเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก ช่วยให้ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการทางสติปัญญา ในการคิดซึมหรือคิดค้น และปรับโครงสร้างความรู้ใหม่และความรู้เท่ากับ โครงสร้างทางสติปัญญาของตน โดยมีครูเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกต ได้สำรวจจนพบปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ความคิดที่ยังไม่สมบูรณ์ให้เกิดความสมบูรณ์ขึ้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, น.185) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่าชุดกิจกรรมเป็นระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่ออย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อเร้าความสนใจ สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและสื่ออีกอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดการเสาะแสวงหา อันนำไปสู่ความเข้าใจอันลึกซึ้งและป้องกันการเข้าใจความหมายผิด สื่อการสอนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสม นำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศิริลักษณ์ หนองเส (2545 , น.6) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะในตัวนักเรียนในด้านการเรียนรู้ การเสาะแสวงหาความรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เพชรรัตดา เทพพิทักษ์ (2545 , น. 30) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดการเรียนหรือชุดการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึง สื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดและองค์ประกอบอื่นเพื่อให้ นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยา มาใช้ในการประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จ

พวงเพ็ญ สิงโตทอง (2548, น.10) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมว่า เป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูปไว้เป็นชุดเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ตามขั้นตอนที่กำหนดเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นการเรียนที่เน้นความสามารถส่วนบุคคล ผู้เรียนมีอิสระและพึ่งพาผู้สอนน้อยที่สุด ภายในชุดประกอบด้วยสื่อต่างๆที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนตลอดเวลา ทำให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดและองค์ประกอบอื่นที่ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ในตัวเอง โดยที่ผู้สร้างได้รวบรวมและจัดอย่างเป็นระบบไว้เป็นกลุ่ม และสร้างไว้เพื่อจุดประสงค์ใดจะมีชื่อเรียนตามการใช้งานนั้น ๆ เช่นถ้าสร้างเพื่อ

การศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูใช้ประกอบการสอน โดยเปลี่ยนบทบาทให้ครูพูดน้อยลง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เรียนกว่าชุดกิจกรรมสำหรับครู แต่ถ้าให้ผู้เรียน เรียนจากชุดกิจกรรมนี้ เรียกว่า ชุดกิจกรรม ในการสร้างชุดกิจกรรมจะพิจารณาจาก 1) ใช้สื่อหลายชนิดตาม จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) เหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน 3) เหมาะสมกับการตอบสนองของผู้เรียน 4) เป็นสื่อที่จัดหาได้ไม่ยาก

ตำราศักดิ์ มีวรรณ (2552, น.17) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม คือ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูต้องเป็นผู้วางแผน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้สิ่งที่ต้องการ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษา

นพคุณ แดงบุญ (2552, น.16) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการสอนที่ผู้สอนสร้างขึ้น ประกอบด้วยสื่อวัสดุอุปกรณ์หลายชนิดประกอบเข้ากันเป็นชุด เพื่อเกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.12) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการเรียนการสอนประเภทสิ่งตีพิมพ์และกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่มประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อกิจกรรม 2) คำชี้แจง 3) จุดประสงค์ 4) เวลาที่ใช้ 5) วัสดุอุปกรณ์ 6) เนื้อหาและใบความรู้ 7) สถานการณ์ 8) กิจกรรม 9) แบบทดสอบท้ายกิจกรรม

กู๊ด (Good, 1973, p. 306) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรม หมายถึง โปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหาแบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจนชุดกิจกรรมนี้ ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคน ได้ศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น

ดวน (Dunn, 1973, p. 169) กล่าวถึงชุดการเรียนว่า เป็นการเรียนรายบุคคล () เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนตามอัตราความสามารถ แลความต้องการของตน

แคปเฟลอร์ และแคปเฟลอร์ (Kapfer; Kapfer., pp.3-10) ได้ให้ความหมายของคำว่าชุดการเรียนไว้ว่า เป็นรูปแบบการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนจนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ ส่วนเนื้อหาที่นำมาสร้างชุดการเรียน นำมาจากขอบข่ายความรู้ที่หลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งต้องสื่อความหมายให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน จนผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย หรือจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

2.5.1 หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ชุดกิจกรรม

วิชัย ดิสรระ (2533 , น.249-250) ได้กล่าวถึงการสอนที่มีคุณภาพตามแนวคิดของบลูมว่า ประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ

- 1) การให้แนวทาง คือ การอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้น ๆ แล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง
- 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) การเสริมแรง ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่น การให้สิ่งของ การกล่าวชม หรือการเสริมแรงภายในตัวนักเรียนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ข้อบกพร่อง ซึ่งจะต้องมีการแจ้งผลการเรียนและข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 , น.119) มีแนวคิดซึ่งมาจากจิตวิทยาการเรียนรู้ที่นำมาสู่การผลิตชุดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) เพื่อยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง
- 3) มีสื่อการเรียนรู้ใหม่ ที่ช่วยในการเรียนของนักเรียนและช่วยในการสอนของครู
- 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เปลี่ยนไป โดยเปลี่ยนจากครูเป็นผู้อิทธิพลไปเป็นยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

2.5.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมมีองค์ประกอบที่ต่างกันตามที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้
 สุตตันและคนอื่น ๆ กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

- 1) คำชี้แจง อธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายในส่วนของชุดกิจกรรม สิ่ง que ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อนและขอบข่ายของกระบวนการเรียนทั้งหมดในชุดกิจกรรม
- 2) จุดมุ่งหมาย (คือ ข้อความที่แจ่มชัดและไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
- 3) การประเมินผลเบื้องต้น มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนการสอนนั้น และดูว่าสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการทดสอบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงานปฏิบัติการตอบสนอง หรือคือถามง่าย ๆ เพื่อให้ถึงความต้องการและความสนใจ
- 4) การกำหนดกิจกรรม เป็นข้อสอบเพื่อวัดผลหลังเรียน

ทศนา เขมมณี (2534, น.10-12) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) ชื่อกิจกรรม ประกอบด้วยหมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรมและเนื้อหา
- 2) คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรม และลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
- 3) จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมนั้น แนวคิดเป็นส่วนที่ระบุเนื้อหา หรือมีโน้ตทัศน์ของกิจกรรมนั้น ส่วนนี้ควรได้รับการย้ำและเน้นเป็นพิเศษ
- 4) สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง
- 5) เวลาที่ใช้ เป็นการระบุจำนวนเวลาโดยประมาณว่ากิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเท่าใด
- 6) ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุวิธีการดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 7) ภาคผนวก ในส่วนนี้คือ ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับครู รวมทั้งเฉลยแบบทดสอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น.95) และบุญเกื้อ วรหาเวช (2545, น.95-96) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

- 1) คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ผู้สอนต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน
- 2) บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน
- 3) แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4) สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกันอาจเป็นประเภท สิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภท โสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป สไลด์ของจริง เป็นต้น

วิชัย วงศ์ใหญ่ (2555, น.189-192) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเนื้อหาสารพของวิชาทั้งหมดอย่างละเอียดว่าสิ่งที่เรานำมาทำเป็นชุดกิจกรรมนั้นจะมุ่งเน้นให้เกิดหลักการของการเรียนรู้อะไรบ้างให้กับผู้เรียน นำวิชาที่ได้จากการศึกษา

วิเคราะห์แล้วมาแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยนั้นจะมีหัวข้อย่อยๆ รวมอยู่อีกที่เราจะต้องศึกษาพิจารณาให้ละเอียดชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในหน่วยอื่นๆ และความคำนึงถึงการแบ่งหน่วยของการเรียนการสอนของแต่ละวิชานั้น

2) เมื่อศึกษาเนื้อหาสาระและแบ่งหน่วยการเรียนรู้ได้แล้วจะต้องพิจารณาตัดสินใจอีกครั้งว่า จะทำชุดการสอนแบบใดโดยคำนึงถึงข้อกำหนดว่า ผู้เรียนคือใคร จะทำอะไรกับผู้เรียนจะทำกิจกรรมอย่างไร และจำทำให้ได้อย่างไร สิ่งเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์ในการกำหนดการเรียน

3) กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยประมาณเนื้อหาสาระที่เราจะสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน หาสื่อการเรียนได้ง่าย พยายามศึกษาวิเคราะห์ให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่งว่าหน่วยการเรียนรู้นี้มีหลักการหรือความคิดรวบยอดอะไร และมีหัวข้อย่อยๆ อะไรอีกที่รวมกันอยู่ในหน่วยนี้

4) กำหนดความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหน่วย และหัวข้อ โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน

5) จุดประสงค์การเรียน ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับสาระสำคัญ

6) การวิเคราะห์งาน คือการนำจุดประสงค์การเรียนแต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์งานเพื่อหากิจกรรมการเรียนรู้ แล้วจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ

7) เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการประสานกลมกลืนของการเรียนการสอน จะต้องนำกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละข้อที่ทำการวิเคราะห์งาน และเรียงลำดับกิจกรรมไว้ทั้งหมดมาหลอมรวมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นสมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน วิธีดำเนินการสอน ตลอดจนการติดตามผล และการประเมินพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกเมื่อมีการเรียนการสอน

8) สื่อการเรียน คือวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องกระทำเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจะต้องจัดทำและจัดหาไว้ให้เรียบร้อย ถ้าสื่อการเรียนนี้เป็นของที่ใหญ่โตหรือมีคุณค่าที่ต้องจัดเตรียมมาก่อนจะต้องเขียนบอกไว้ให้ชัดเจนในกลุ่มมือผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนว่าจะต้องจัดหาได้ ณ ที่ใด

9) การประเมินผล คือการตรวจสอบว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้จะใช้วิธีการใดก็ตาม แต่จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนที่เราตั้งไว้

10) การทดลองใช้ชุดกิจกรรมเพื่อหาประสิทธิภาพ การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมควรนำไปใช้กับกลุ่มเล็กๆ ก่อน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และแก้ไขปรับปรุงอย่างดีแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มใหญ่หรือทั้งชั้น

จากขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมควรมีการวางแผน กำหนดเนื้อหา ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดกิจกรรม กำหนดเวลา สื่ออุปกรณ์ และการประเมินผล แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

2.5.3 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีผู้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้ต่างกัน ได้ ดังนี้

บุญเกื้อ คารหาเวช (2545, น.94-95 , อ้างถึงใน ศิริินภา อธิฐสุวรรณศิลป์, 2548, น.27) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมสำหรับประกอบการบรรยาย สำหรับครู ใช้เป็นตัวกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ ให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทการพูดของครูให้ลดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมมากขึ้น ชุดกิจกรรมนี้ จะมีเนื้อหาหน่วยเดียวใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

2) ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม ชุดกิจกรรมนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ชุดกิจกรรมนี้ จะประกอบด้วยชุดกิจกรรมย่อยที่มีจำนวนเท่ากับศูนย์กิจกรรมนั้น ผู้เรียนอาจจะต้องความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเท่านั้น ในขณะที่ทำกิจกรรมหากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ

3) ชุดกิจกรรมเป็นรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระบบขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินความก้าวหน้า และศึกษาชุดอื่นต่อไปตามลำดับเมื่อมีปัญหา จะปรึกษากันได้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงานหรือผู้ชี้แนะแนวทาง

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น.142) กล่าวถึงประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูได้ใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย โดยมีหัวข้อเนื้อหาที่จะบรรยาย โดยมีหัวข้อเนื้อหาที่จะบรรยาย และกิจกรรมที่จัดไว้ตามลำดับขั้นตอน สื่อที่ใช้อาจเป็นสไลด์ประกอบเสียงบรรยายในแถบเสียงแผนภูมิ ภาพยนตร์และกิจกรรมกลุ่ม

2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม มุ่งให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งอาจจัดการเรียนการสอนเป็นศูนย์การเรียน โดยวางเค้าโครงเรื่อง จัดประเด็นเนื้อหาหน่วยความรู้ที่เป็นอิสระจากกัน สามารถเรียนรู้จบในหน่วยความรู้แต่ละเรื่องที่มีสัดส่วนเนื้อหาใกล้เคียงกันอาจจัดหน่วยความรู้ให้ได้ประมาณ 3 – 5 เรื่อง ตามสัดส่วนของการแบ่งประเด็นเนื้อหาแต่ละเรื่องและเวลาที่ใช้ศึกษาในแต่ละศูนย์ กิจกรรมในศูนย์จัดในรูปแบบเรียนเป็นรายบุคคล หรือเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม มีสื่อการเรียน บทเรียน แบบฝึกครบบตามจำนวนนักเรียนในแต่ละศูนย์

3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้เรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับนั้น ความสามารถของแต่ละคนเมื่อเรียนจบแล้ว จะทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าแล้วจึงศึกษาชุดอื่น ๆ ต่อไปตามลำดับ ถ้ามีปัญหา นักเรียนสามารถปรึกษากันได้โดยผู้สอนพร้อมที่จะช่วยเหลือแนะนำ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้ถึงขีดสุดของความสามารถเป็นรายบุคคลจากแนวคิดดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แบ่งตามลักษณะของผู้ใช้ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยตอบสนองความต้องการ และความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละประเภทจะมีคำแนะนำวิธีการใช้ และการทำกิจกรรมต่างๆเป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง และเป็นไปในแนวเดียวกัน ทั้งนี้เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่แน่นอน และชัดเจนในการที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรม และแสดงพฤติกรรมเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการจะประเมิน

4) ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอขั้นตอนการในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยึดเป็นหลักในการสร้างว่า จะต้องดำเนินการไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, น.53-55) กล่าวว่า ขั้นตอนในการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี 11 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดเรื่องเพื่อทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจกำหนดตามเรื่องในหลักสูตรหรือกำหนดเรื่องใหม่ขึ้นมาก็ได้ การจัดแบ่งเรื่องย่อยจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา และลักษณะการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ การแบ่งเนื้อเรื่องเพื่อทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละระดับย่อมไม่เหมือนกัน

2) กำหนดหมวดหมู่เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการแบบสหวิทยาการได้ตามความเหมาะสม

3) จัดเป็นหน่วยการสอน จะแบ่งเป็นกี่หน่วย หน่วยหนึ่งๆ จะใช้เวลานานเท่าใดนั้น ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นนักเรียน

4) กำหนดหัวเรื่อง จัดแบ่งหน่วยการสอนเป็นหัวข้อย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การเรียนรู้แต่ละหน่วยควรประกอบด้วยหัวข้อย่อย ๆ หรือประสบการณ์ในการเรียนรู้ประมาณ 4-6 ข้อ

5) กำหนดความคิดรวบยอดหรือหลักการ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดหรือสามารถสรุปหลักการ แนวคิดอะไร ถ้าผู้สอนเองยังไม่ชัดเจนว่าจะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง การกำหนดรอบความคิด หรือหลักการก็จะไม่ชัดเจน ซึ่งจะรวมไปถึงการจัดกิจกรรมเนื้อหาสาระ สื่อ และส่วนประกอบอื่น ๆ ก็จะไม่ชัดเจนตามไปด้วย

6) กำหนดจุดประสงค์การสอน หมายถึง จุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไว้ให้ชัดเจน

7) กำหนดกิจกรรมการเรียน ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทางในการเลือก และผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน การทำกิจกรรมตามบัตรคำสั่ง การเขียนภาพ การทดลอง การตอบคำถาม การเล่นเกม การแสดงความคิดเห็น การทดสอบ เป็นต้น

8) กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่มี การนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนรู้มาเรียนร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด

9) เลือก และผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ผู้สอนใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนในแต่ละหัวเรื่องเรียนร้อยแล้ว ควรจัดสื่อการสอนเหล่านั้นแยกออกเป็นหมวดหมู่ในกล่องหรือแฟ้มที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพเพื่อหาความตรงความเที่ยงก่อนนำไปใช้เราเรียกสื่อการสอนแบบนี้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

10) สร้างข้อทดสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย การสร้างข้อสอบเพื่อทดสอบก่อนและหลังเรียน ควรสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดให้เกิดการเรียนรู้โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ข้อสอบไม่ควรมากเกินไปแต่ควรเน้นรอบความรู้สำคัญในประเด็นหลักมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย หรือถามเพื่อความจำเพียงอย่างเดียว และเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรทำเฉลยไว้ให้พร้อม ก่อนส่งไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

11) หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียนร้อยแล้ว ต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นๆ ไปทดสอบโดยวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น

ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมและความตรงของเนื้อหา เป็นต้น

5) ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ ความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

อุษา คำประกอบ (2530, น.33) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดกิจกรรมตามแนวคิดของแฮริส เบอร์เกอร์ ไว้ 5 ประการ คือ

1) นักเรียนสามารถทดสอบตัวเองก่อนว่ามีความสามารถระดับใด หลังจากนั้นก็เริ่มต้นเรียนสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลามาเรียนในสิ่งที่ตนเองรู้อยู่แล้ว

2) นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจไม่จำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่

3) เมื่อนักเรียนจบแล้วผู้เรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันทีเวลาไหนก็ได้ และได้ทราบการเรียนของตนเองทันทีเช่นกัน

4) นักเรียนมีโอกาสได้พบปะกับผู้สอนมากขึ้น เพราะผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง ครูก็มีเวลาให้คำปรึกษากับผู้เรียนที่มีปัญหาในขณะที่ใช้ชุดกิจกรรมด้วยตนเอง

5) นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับผู้ที่เรียนไม่สำเร็จ แต่จะทำให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมนั้นใหม่ จนผลการเรียนได้ตามมาตรฐานที่ตั้งไว้

สมจิต สวธไพบูลย์ (2535, น.39) ได้กล่าวถึงข้อดีของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1) ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

2) ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู

3) ใช้สอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนไม่ทัน

4) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน

5) ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ต้องทบทวนซ้ำซาก

6) สมองความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำเป็นต้องเรียนพร้อมกัน

7) นักเรียนตอบผิด ไม่มีผู้เยาะเย้ย

8) นักเรียนไม่ต้องคอยฟังสิ่งที่ครูสอน

เราจำสิ่งใดได้ในความจำระยะเวลาช้านาน สิ่งนั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาวสิ่งนั้นก็จะต้องติดอยู่ในความทรงจำตลอดไป (ชัยพร วิชาวุธ, 2520)

ทฤษฎีการสลายตัว (Decay Theory) เป็นทฤษฎีการลืม กล่าวว่าการลืมเกิดขึ้นเพราะการละเลยในการทบทวน หรือไม่นำสิ่งที่จะจำไว้ออกมาใช้เป็นประจำ การละเลยจะทำให้ความจำค่อย ๆ สลายตัวไปเองในที่สุด ทฤษฎีการสลายตัวนี้น่าจะเป็นจริงในความจำระยะสั้น เพราะในความจำระยะสั้นหากเรามีได้จดจ่อหรือสนใจทบทวนในสิ่งที่ต้องการจะจำเพียงชั่วครู่สิ่งนั้นจะหายไประยะเวลาสั้น ๆ (Adams, 1967)

ทฤษฎีการรบกวน (Interference Theory) เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการลืมที่ยอมรับกันในปัจจุบันทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีนี้ขัดแย้งกับทฤษฎีการสลายตัว โดยกล่าวว่าเวลาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้เกิดการลืมได้ แต่สิ่งที่เกิดในช่วงดังกล่าวจะเป็นสิ่งคอยรบกวนสิ่งอื่น ๆ ในการจำ การรบกวนนี้แยกออกเป็น 2 แบบ คือ การตามรบกวน (Proactive Interference) หรือการรบกวนตามเวลา หมายถึง สิ่งเก่า ๆ ที่เคยประสบมาแล้วหรือจำได้อยู่แล้วมารบกวนสิ่งที่จะจำใหม่ ทำให้จำสิ่งเร้าใหม่ไม่ค่อยได้ อีกแบบของการรบกวนก็คือ การย้อนรบกวน (Retroactive Interference) หรือการรบกวนย้อนเวลา หมายถึงการพยายามจำสิ่งใหม่ทำให้ลืมสิ่งเก่าที่จำได้มาก่อน (Adams, 1980) จึงกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการลืมนี้อาจเกิดขึ้นโดยความรู้ใหม่ไปรบกวนความรู้เก่า ทำให้ลืมความรู้เก่าและความรู้เก่าก็สามารถไปรบกวนความรู้ใหม่ได้ด้วย

ทฤษฎีการจัดกระบวนการตามระดับความลึก (Depth of Processing Theory) ทฤษฎีนี้สร้างขึ้นโดย Craik and Lockhart (1972) ซึ่งขัดแย้งกับความคิดของ Atkinson and Shiffrin (1968) ที่กล่าวว่า ความจำมีโครงสร้างและตัวแปรสำคัญของความจำในความจำระยะยาวก็คือ ความยาวนานของเวลาที่ทบทวนสิ่งที่จะจำในความจำระยะสั้น แต่เครก และล็อกฮาร์ท มีความคิดว่าความจำไม่มีโครงสร้างและความจำที่เพิ่มขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นเพราะมีเวลาทบทวนในความจำระยะสั้นนาน แต่เกิดขึ้นเพราะความซับซ้อนของการเข้ารหัสที่ซับซ้อน หรือการโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการจำ ย่อมอาศัยเวลา แต่เวลาดังกล่าวไม่ใช่เพื่อการทบทวน แต่เพื่อการระลึกหรือซับซ้อนของการกระทำกับสารที่เข้าไป (การเข้ารหัส) ถ้ายิ่งลึก (ซับซ้อน) ก็จะยิ่งจำได้มาก นั่นคือต้องใช้เวลามากด้วย (ไสว เลียมแก้ว, 2528)

ในด้านเขาวนปัญญาและความถนัดนั้น ทฤษฎีความถนัดด้านความจำยังไม่มีผู้ใดกล่าวไว้โดยตรง แต่จะรวมอยู่เป็นองค์ประกอบหนึ่งในทฤษฎีต่าง ๆ เช่น

1) ทฤษฎีหลายองค์ประกอบ (Multiple Factor Theory) ของ Thurstone ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบในปี 1958 พบว่า ความสามารถปฐมภูมิของสมอง (Primary Mental Ability) ของมนุษย์ที่เห็นและสำคัญมีอยู่ 7 ประการ คือ องค์ประกอบด้านภาษา (Verbal Factor) องค์ประกอบ

ด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ (Word Fluency Factor) องค์ประกอบด้านจำนวน (Number Factor) องค์ประกอบด้านมิติสัมพันธ์ (Space Factor) องค์ประกอบด้านความจำ (Memory Factor) องค์ประกอบด้านการรับรู้ (Perception Factor) และองค์ประกอบด้านเหตุผล (Relation Factor) สำหรับองค์ประกอบด้านความจำนั้นเป็นความสามารถด้านความทรงจำเรื่องราว และมีสติระลึกจูนสามารถถ่ายทอดได้ (อังคณา สายยศ, 2527)

2) โครงสร้างทางสมอง (The Structure of Intellect Theory) ของกิลฟอร์ด (Guilford) เสนอว่า โครงสร้างทางสมองมองได้ในลักษณะ 3 มิติ ผลของการคิด หมายถึง ผลของกระบวนการจัดกระทำของความคิดกับข้อมูลจากเนื้อหา นับองค์ประกอบรวมกันได้ 120 องค์ประกอบ (Guilford, 1971, pp. 61 - 63) ต่อมาได้พบว่าในส่วนของภาพ (Figural) แบ่งเป็นสิ่งที่มองเห็น (Visual) และสิ่งที่ได้ยิน (Auditory) ส่วนที่เป็นความจำ (Memory) นั้น แบ่งออกเป็นการบันทึกความจำ (Memory Recording) และการเก็บรักษาความจำ (Memory Retention) นับองค์ประกอบรวมขึ้นเป็น 180 องค์ประกอบ (Guilford, 1988)

3) ทฤษฎีความสามารถทางสมองสองระดับ (Two – Level Theory of Mental Ability) กล่าวว่า ความสามารถทางสมองมีอยู่ 2 ระดับ ระดับที่ 1 (Level I) เป็นความสามารถด้านการเรียนรู้และจำอย่างนกแก้ว นั่นคือ เป็นความสามารถที่จะตั้งสมหรือสะสมข้อมูลไว้ได้และพร้อมที่จะระลึกออกได้ ระดับนี้ไม่ได้รวมการแปลงรูปหรือการกระทำทางสมองแต่ประการใด เป็นวิธีการที่ไม่ใช้ความคิดเลย ระดับที่ 2 เป็นระดับที่สมองสร้างมโนภาพ เหตุผล และแก้ปัญหา (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2527)

จากการสืบค้นข้อมูล มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้อธิบายถึงโครงสร้างและองค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถด้านความจำ ดังนี้

หลักการรับรู้ภาพและสัญลักษณ์

มนุษย์สามารถจำภาพสารพัดชนิดที่ผ่านมาได้ และภาพต่าง ๆ ถูกเก็บในจิตสำนึก ซึ่งมนุษย์สามารถระลึกออกมาได้อย่างถูกต้องโดยอาศัยหลัก 3 ข้อ คือ (พงษ์สวัสดิ์ ลาภบุญเรือง, 2516, อ้างจาก Fleming and Sheikhan, 1972)

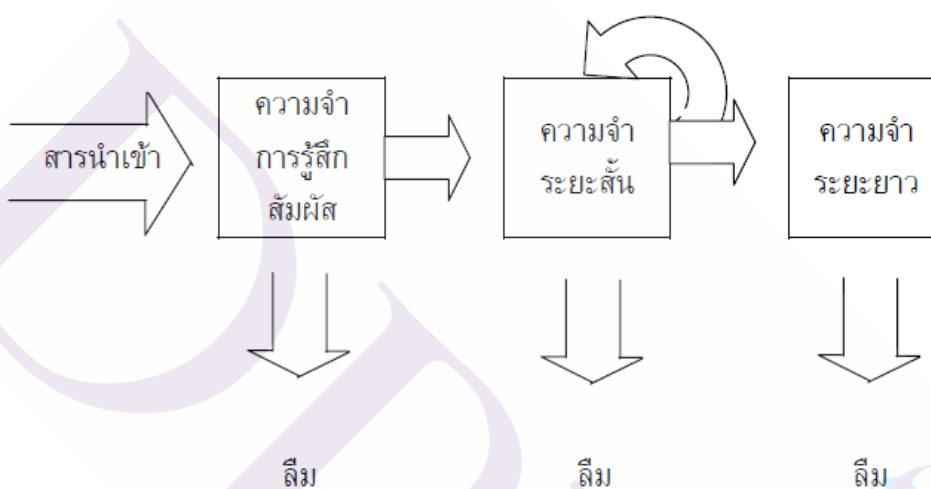
1) เมื่อมนุษย์ได้เห็นภาพใด ๆ เข้า ย่อมแปลความหมายออกมาเป็นถ้อยคำหรือรูปลักษณะต่าง ๆ ตามแต่ความทรงจำที่เขาสะสมไว้

2) มนุษย์จะตอบสนองสิ่งเร้าใหม่ที่เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ ในลักษณะที่ไม่เป็นภาษาหรือจินตนาการก่อน หลังจากนั้นช่วงขณะหนึ่งจะสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร

3) มนุษย์มิได้เก็บความจำไว้ในระบบประสาท แต่คงอยู่เฉพาะในรูปแบบของการรับรู้ เช่น เมื่อรูปภาพหนึ่งที่มีทั้งภาพและคำ เขาจะนึกถึงภาพหรือคำอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่ว่าอย่างไรจะเด่นชัดกว่ากัน ซึ่งหลักข้อนี้สนับสนุนสิ่งเร้าที่เป็นภาพและคำคู่กัน

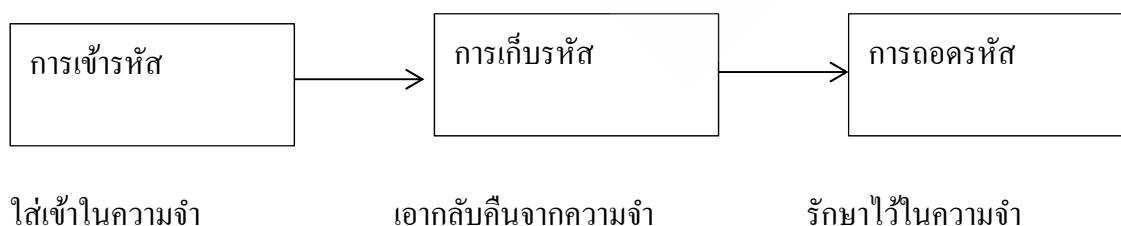
โครงสร้างและกระบวนการความจำ มี 3 หน่วย คือ

- 1) ความจำการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory)
- 2) ความจำระยะสั้น (Short - Term Memory)
- 3) ความจำระยะยาว (Long Term Memory)

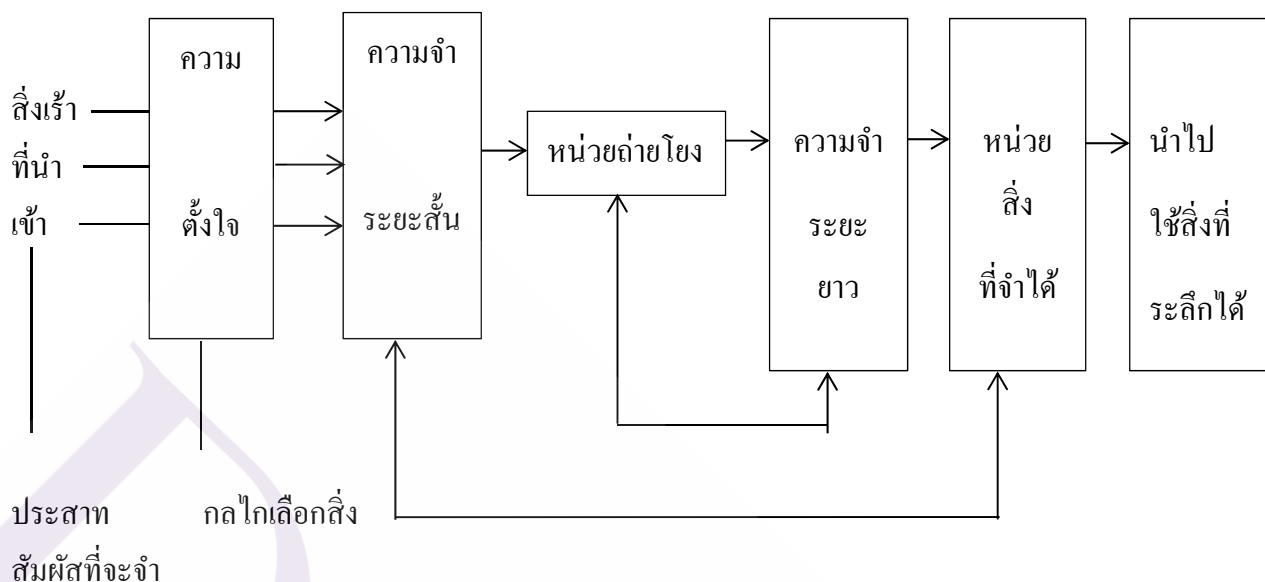
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างความจำของ Atkinson และ Shiffrin

หน่วยทั้ง 3 นี้ สัมพันธ์กันด้วยกระบวนการสำคัญ 3 กระบวนการ คือ การเข้ารหัส (Encoding) การเก็บรหัส (Storage) และการถอดรหัส (Retrieval) (ไสว เลี่ยมแก้ว, 2528 อ้างจาก Atkinson and Shiffrin, 1968) เนื่องจากทั้ง 3 กระบวนการเป็นกระบวนการต่อเนื่อง จึงจะขาดกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งมิได้ มิฉะนั้นจะเกิดการลืม กระบวนการจำทั้ง 3 กระบวนการ แสดงได้ดังภาพ

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของกระบวนการจำ

ส่วน Beach (1976) ได้แสดงขั้นตอนการทำงานของกระบวนการจำของมนุษย์ไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการทำงานของกระบวนการจำตามแบบของบิช

ความจำเป็นกระบวนการต่อเนื่องดังมีผู้ตั้งทฤษฎีสองกระบวนการขึ้น มีความว่าความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว สิ่งใดก็ตามที่อยู่ในความจำระยะสั้นจะต้องได้รับการทบทวนอยู่เสมอ มิฉะนั้นความจำต่อสิ่งนั้นก็จะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในการ ทบทวนเราไม่สามารถทบทวนทุกสิ่งให้อยู่ในความจำระยะสั้น ดังนั้นจำนวนที่เราจำได้จึงมีจำกัด สิ่งใดก็ตามที่อยู่ในความจำระยะสั้นได้รับการทบทวนมากเท่าไร ก็จะฝังตัวเก็บไว้ในความจำระยะยาวได้นานเท่านั้น (ชัยพร วิชาวุธ, 2515)

2.6.1 ความจำระยะสั้น

ความจำระยะสั้นเป็นโครงสร้างความจำที่เกิดขึ้นจากการตีความของสิ่งเร้าหลักจากเกิดการรับรู้แล้ว และเก็บในความทรงจำระยะหนึ่งที่สั้นมาก การเก็บนี้เป็นการเข้ารหัสโดยการแปลสารเคมีไว้ การเข้ารหัสในความจำระยะสั้นมีการเข้ารหัสเป็นภาพ เป็นเสียง และเป็นความหมายการเข้ารหัสเป็นภาพมีความสำคัญต่อการจำของเด็ก ภาพที่ใช้ควรเป็นภาพที่มีความหมายแน่นอนชัดเจน

การวัดความจำ นิยมวัดกันอยู่ 2 แบบ คือ (ล้วน สายยศ, 2522)

1. แบบจำทันทีทันใด

2. แบบจำทิ้งช่วง

ในการศึกษาเกี่ยวกับความจำ บุคคลมีความจำมากน้อยเพียงใด มีวิธีการทดสอบ 3 วิธี ดังนี้

1. การจำได้ (Recognition) ในการวัดความจำด้วยวิธีนี้เราต้องแสดงสิ่งของหรือเหตุการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่เคยประสบมาแล้วในอดีตปะปนกับสิ่งเร้าใหม่ ๆ ต่อหน้าผู้ทดสอบ ผู้ทดสอบจะเปรียบเทียบและอ่านความรู้สึกของตนเองว่าจำสิ่งที่ปรากฏตรงหน้าได้หรือไม่เท่านั้น เช่น การชี้ตัวผู้ร้าย เจ้าทุกข์จะต้องเห็นผู้ร้ายมาก่อน แล้วให้ผู้ร้ายปรากฏตัวอีกครั้งโดยรวมอยู่กับผู้อื่น วิธีเสนอสิ่งเร้าและทดสอบ คือ

1.1 แบบจำ - สอบ (Study - Test) เป็นการเสนอสิ่งเร้าโดยการอ่านหรือให้ดูทีละคำ โดยใช้คำละ 4 - 5 วินาที แล้วทดสอบความจำทันที

1.2 แบบจำต่อเนื่อง (Continuous Recognition Test) เป็นการเสนอ สิ่งเร้าที่มีทั้งสิ่งเก่าและสิ่งใหม่ ในการเสนอแต่ละครั้งผู้รับการทดลองจะต้องตอบว่าสิ่งเร้าที่เสนอนั้นเป็นสิ่งเร้าเก่าหรือสิ่งเร้าใหม่

2. การระลึก (Recall) การระลึกต่างจากการจำได้ตรงที่ในการระลึคนั้น ผู้ระลึกจะต้องสร้างเหตุการณ์ต่าง ๆ จากการจำ โดยไม่มีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าที่ได้จำนั้นอยู่ ต่อหน้า เช่น การระลึกหมายเลขโทรศัพท์ของเพื่อนที่รู้จัก การทดสอบประเภทนี้มี 3 วิธีคือ

2.1 การระลึกเสรี (Free Recall) เป็นการระลึกสิ่งเร้าใด ๆ ที่ได้จำก่อนหรือหลังก็ได้ โดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ เช่น การฝึกให้ลูกเสือจำสิ่งของที่เห็นแล้วเขียนรายการต่าง ๆ ที่จำได้ โดยเขียนรายการใดก่อนหรือหลังก็ได้ เพื่อสะดวกในการทดลองเราอาจใช้คำแทนสิ่งของโดยเสนอคำเหล่านั้นให้ดูหรือฟังแล้วเขียนตอบตามที่ระลึกได้

2.2 การระลึกตามลำดับ (Serial Recall) เป็นการระลึกสิ่งเร้าตามลำดับที่ ซึ่งมีทั้งการระลึกตามลำดับจากหน้าไปหลัง (Initial Span) เช่น การระลึกหมายเลขโทรศัพท์ ถ้าระลึกลำดับตัวเลขผิด ก็จะผิดถึงปลายทางด้วย และการระลึกตามลำดับย้อนหลัง (Terminal Span) ได้แก่ การระลึกจากเลข 10, 9, 8, 7, 6, ..., 0 เป็นต้น

2.3 การระลึกตามตัวแนะ (Cued Recall) เป็นการระลึกสิ่งเร้าในลักษณะของกลุ่มสัมพันธ์ คือจะกำหนดกลุ่มสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยตัวแนะหรือที่เรียกว่าตัวเร้าและตัวสนองมาให้จำก่อน เมื่อจะทดสอบก็จะเสนอตัวแนะให้ผู้รับการทดลองระลึกถึงตัวสนองออกมา

3. การเรียนรู้ซ้ำ (Relearning) หมายถึง การทำซ้ำ ๆ หรือการเสนอสิ่งเร้าซ้ำ ๆ ในการเรียนรู้ การเรียนแบบนี้มักใช้วัดด้วยเวลาหรือจำนวนครั้งที่ใช้ในการเรียนซ้ำครั้งที่ 2 และที่ใช้ในการเรียนครั้งแรก แล้วคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของเวลา และจำนวนครั้งที่ลดลง

ในการทดสอบความจำจะต้องให้ผู้ทดสอบทุกคนมีประสบการณ์ในการรับรู้ ข้อมูลที่วัดให้เท่ากันก่อน และพบว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลสะท้อนให้เห็นความสามารถที่แตกต่างกันในด้านความจำ จากการวิเคราะห์ของกองทัพอากาศแห่งสหรัฐอเมริกา (The Army Air Forces)

พบว่าความสามารถในการจำแสดงออกได้มี 4 ประเภท คือ (เสาวณี คุณาวัฒน์กุล, 2517)

1) ช่วงความจำ (Memory Span Ability) เป็นความสามารถที่แสดงออกถึงจำนวนของสิ่งที่จำได้ ถ้าจำสิ่งที่กำหนดให้ได้มาก เรียกว่ามีช่วงความจำยาว ถ้าจำได้น้อยก็มีช่วงความจำสั้น ซึ่งทดสอบได้โดยให้จำสิ่งของ ตัวเลข ตัวอักษร คำ สัญลักษณ์ ฯลฯ

2) ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ในการจำ (Association Memory Ability) เป็นความสามารถในการสร้างกฎเกณฑ์สำหรับตนเองที่จะจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น จะทดสอบได้โดยใช้คำโยงคู่หลายคู่ เมื่อเสนอคำหนึ่งแล้วให้ตอบคำคู่ของคำนั้น เช่น นก - แมว ผู้ใดที่จดคำโยงคู่ได้มาก แสดงว่าผู้นั้นมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ในการจำ

3) ความสามารถในการจำทางสายตา (Visual Memory Ability) เป็นความสามารถที่เก็บรายละเอียดต่าง ๆ จากการเห็นไว้ได้มากน้อยเพียงไร อาจทดสอบได้โดยให้ดูสิ่งของ แล้ววาดภาพจากสิ่งที่เห็น เพื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดในการจำ

4) ความสามารถในการจำทางดนตรี (Musical Memory Ability) เป็นความสามารถในการเก็บรายละเอียดของสิ่งที่ได้ยินไว้ได้ ซึ่งทดสอบได้โดยทำเสียงต่าง ๆ เลียนเสียงที่กำหนดให้หรือเล่นดนตรีตามเสียงดนตรีที่ได้ยิน

จากเอกสารที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความจำเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การเข้ารหัส การเก็บรหัส และการถอดรหัส ความจำระยะสั้นเป็นโครงสร้างอย่างหนึ่งของความจำที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรู้ซึ่งเป็นการจำชั่วคราว จะต้องได้รับการทบทวนอยู่เสมอจึงจะฝังตัวเก็บไว้ในความจำระยะยาวต่อไป ความจำของคนเราไม่คงที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นตามอายุ ชนิดของสิ่งเร้า วิธีการเสนอสิ่งเร้า และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ช่วงความจำสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการฝึกฝน

2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนหรือคือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

รัตนภรณ์ ผ่านพิเคราะห์ (2544) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของความสามารถทางวิชาการที่ได้จากการทดสอบโดยวิธีต่าง ๆ

วัฒนชัย ธีรศิลาเวทย์ (2546) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสามารถในการเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียน โดยอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่งและแสดงออกในรูปความสำเร็จซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือ

จงกล แก้วโก (2547) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความรู้หรือทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกัน และต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จสามารถวัดโดยใช้แบบสอบถามหรือคะแนนที่ครูให้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ว่าผู้เรียนมีความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ในแต่ละรายวิชามากน้อยเพียงใด ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทิสนา แฉมมณี (2548) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงการเข้าใจความรู้การพัฒนาทักษะในด้านการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ทั้งสองอย่าง

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ในทิศทางเพิ่มขึ้น โดยใช้แบบทดสอบทางด้านเนื้อหาและด้านการปฏิบัติที่ได้เรียนไปแล้ว

2.7.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีผู้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

Bloom (1976) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีอยู่ 3 ตัวแปร คือ

1) พฤติกรรมด้านปัญญา (Cognitive Entry Behavior) เป็นพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องการเรียนเรื่องนั้นและมีมาก่อนเรียน ได้แก่ ความถนัด และพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ซึ่งเหมาะสมกับการเรียนรู้ใหม่

2) ลักษณะทางอารมณ์ (Affective Entry Characteristics) เป็นตัวกำหนดด้านอารมณ์ หมายถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกระตือรือร้นที่มีต่อเนื้อหาที่เรียน รวมถึงทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชา ต่อ โรงเรียน และระบบการเรียนและมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง

3) คุณภาพของการสอน (Quality of Instruction) เป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การชี้แนะ หมายถึง การบอกจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนและงานที่จะต้องทำให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การให้การเสริมแรงของครู การใช้ข้อมูลย้อนกลับ หรือการให้ผู้เรียนรู้ผลว่า ตนเองกระทำได้ถูกต้องหรือไม่ และการแก้ไขข้อบกพร่อง

สุชาติ ศรีศักดิ์ (2544) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1) คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา เจตคติ แรงจูงใจ พื้นฐานความรู้เดิมรวมทั้งความสนใจ

2) คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ คุณวุฒิ ระยะเวลาที่สอน ความสามารถ เจตคติของผู้สอน

3) องค์ประกอบด้านอื่นๆ ได้แก่ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ระดับสังคมของผู้เรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา ขนาดของโรงเรียนและอุปกรณ์

ธนพร สินคู่ย (2552) ได้กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายสาเหตุ ได้แก่ สาเหตุจากตัวนักเรียน เช่นด้านสติปัญญา ความรู้พื้นฐาน เจตคติ สาเหตุสิ่งแวดล้อมที่บ้านหรือพื้นฐานทางครอบครัวสาเหตุจากกระบวนการทางการศึกษา หรือคุณภาพการสอนของครู

นิรมล บุญรักษา (2554) องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ด้านตัวผู้เรียน หมายถึงพฤติกรรมความรู้ ความคิด และสติปัญญาความสามารถด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัด ความสนใจและพื้นฐานเดิมของผู้เรียน ด้านอารมณ์ หมายถึง อารมณ์ ความกระตือรือร้น แรงจูงใจที่จะทำให้เกิดการอยากเรียนรู้ เจตคติต่อเนื้อหาวิชา ระบบการเรียน และพื้นฐานทางครอบครัว คุณภาพการสอน หมายถึง สามารถทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ สนใจ นักเรียนมีส่วนร่วม

ในการเรียนการสอน มีการให้แรงเสริมของครู บุคลิกภาพของครูผู้สอน มีการประเมินผลการสอน เพื่อการใช้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการสอน

สรุปได้ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ความรู้พื้นฐาน ความเข้าใจ ความถนัด ความคิดและสติปัญญาความสามารถด้านต่าง ๆ สภาพแวดล้อมทางบ้านของผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนต้องเข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน นำไปสู่การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ มีสื่อการเรียนการสอนที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น

2.7.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้ที่ประกอบอาชีพ ครูผู้สอน ผู้ให้การฝึกอบรม ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการศึกษาใดหรือในหน่วยงานธุรกิจย่อมจะต้องทราบผลว่า ผลของการสอน การฝึกอบรมจะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด เราสามารถนำวิธีการดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเข้าไปใช้วัดผลได้เสมอ การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการย่อยที่ประกอบอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนขั้นสุดท้ายเพื่อให้ทราบว่ากระบวนการเรียนการสอนบรรลุผลเพียงใด ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องชัดเจนและวัดผลได้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ รวมถึงความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้จากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถสมองของบุคคลเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความสำเร็จทางการเรียน หรือวัดประสบการณ์ทางการเรียนที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอน โดยวัดตามจุดมุ่งหมายของการสอนหรือวัดผลสำเร็จจากการศึกษาอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นกระบวนการวัดความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจและสติปัญญา ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยเพียงใดหลังจากเรียนในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องชัดเจนและวัดผลได้

2.7.4 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543) เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (paper and pencil test) กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

สมบูรณ์ ดันยะ (2545) เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในการ เรื่องที่เรียนรู้มาแล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด

สมนึก ภัทธิยชนี (2546) เป็นแบบทดสอบวัดสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) การที่จะทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนว่ามีการพัฒนาตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ต้องใช้วิธีการทดสอบที่มีความถูกต้อง เทียบตรง มีคุณภาพการสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชาที่เรียกว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดทางด้านความรู้ ความสามารถ และ ทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่ได้เรียนรู้ หรือ ได้รับการสอนและการฝึกฝนมาแล้ว ว่าผู้เรียนมีความรอบรู้มากน้อยเพียงใด

2.7.5 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบด้านพุทธิพิสัยว่าโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบอัตนัย หมายถึง แบบทดสอบที่ถามให้ตอบยาวๆแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ประเภทที่ 2 คือแบบทดสอบแบบปรนัย หมายถึง แบบทดสอบประเภทถูก – ผิด จับคู่ เติมคำและเลือกตอบ โดยใช้เกณฑ์ที่ใช้จำแนกประเภทของแบบทดสอบได้แก่

1. จำแนกตามกระบวนการในการสร้าง จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะคราวเพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของเด็ก

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดลองสอบและนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

2. จำแนกตามจุดมุ่งหมายในการใช้ประโยชน์ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถ ทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่ได้เรียนรู้ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัด เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มาในอดีต

3. จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการตอบ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบอัตนัย มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สอบได้ตอบยาวๆ แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

3.2 แบบทดสอบปรนัย เป็นแบบทดสอบที่ถามให้ผู้สอบตอบสั้นๆ ในขอบเขตจำกัดคำถามแต่ละข้อวัดความสามารถเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว ผู้สอบไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย

4. จำแนกตามลักษณะการตอบ จำแนกได้ 3 ประเภทคือ

4.1 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ เช่น ข้อสอบวิชาพลศึกษา ให้แสดงท่าทางประกอบเพลงวิชาประดิษฐ์ ให้ประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ การให้คะแนนจากการทดสอบประเภทนี้ครูต้องพิจารณาทั้งด้านคุณภาพผลงาน ความถูกต้องของวิธีการปฏิบัติรวมทั้งความคล่องแคล่วและปริมาณของผลงานด้วย

4.2 แบบทดสอบเขียนตอบ เป็นแบบทดสอบที่ใช้เขียนตอบทุกชนิด

4.3 แบบทดสอบด้วยวาจา เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอบใช้การโต้ตอบด้วยวาจา

5. จำแนกตามเวลาที่กำหนดให้ตอบ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

5.1 แบบทดสอบวัดความเร็ว เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดทักษะความคล่องแคล่วในการคิดความแม่นยำในความรู้เป็นสำคัญ มักมีลักษณะค่อนข้างง่าย แต่ให้เวลาในการทำข้อสอบน้อย ผู้สอบต้องแข่งขันกันสอบ ใครที่ทำเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่า

5.2 แบบทดสอบวัดประสิทธิภาพสูงสุด แบบทดสอบลักษณะนี้มีลักษณะค่อนข้างยากและให้เวลาทำมาก

6. จำแนกตามลักษณะและโอกาสในการใช้ จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

6.1 แบบทดสอบย่อย เป็นแบบทดสอบที่มีจำนวนข้อคำถามไม่มากนัก มักใช้สำหรับประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยย่อย โดยมีจุดประสงค์หลักคือเพื่อปรับปรุงการเรียนเป็นสำคัญ

6.2 แบบทดสอบรวม เป็นแบบทดสอบที่ถามความรู้ความเข้าใจรวมหลายๆเรื่องหลายๆเนื้อหาหลายๆจุดประสงค์ มีจำนวนมากข้อ มักใช้ตอนสอบปลายภาคเรียนหรือปลายปีการศึกษา จุดมุ่งหมายสำคัญคือใช้เปรียบเทียบแข่งขันระหว่างผู้สอบด้วยกัน

7. จำแนกตามเกณฑ์การนำผลจากการสอบไปวัดประเมิน จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

7.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์

7.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม เป็นแบบทดสอบที่มุ่งนำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในกลุ่มที่ใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าใครมีความสามารถเหนือใครเพียงใดเหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการสอบที่มีการแข่งขันมากกว่าเพื่อการเรียนการสอน

8. จำแนกตามสิ่งเร้า จำแนกได้ 2 ประเภทคือ

8.1 แบบทดสอบทางภาษา ได้แก่ การใช้คำพูดหรือตัวหนังสือไปเร้าผู้สอบโดยการพูดหรือเขียนออกมา

8.2 แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา ได้แก่ การใช้รูป กิริยา ท่าทางหรืออุปกรณ์ต่างๆ ไปเร้าให้ผู้สอบตอบสนอง

สล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2543) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดความพร้อมที่จะได้เรียนในบทเรียนใหม่ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูผู้สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าการเรียนการในเรื่องใดๆก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานที่มีคู่มือดำเนินการสอบบอกริวิสอบและยังมีมาตรฐานในการแปลคะแนนด้วยทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนกันเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ ซึ่งควรวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่างๆดังนี้

1. ความรู้ ความจำ
2. ความเข้าใจ
3. การนำไปใช้
4. การวิเคราะห์
5. การสังเคราะห์
6. การประเมินค่า

สมนึก ภัททิยธนี (2546) แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนผ่านมาแล้ว อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐานซึ่งทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานมีวิธีการในการสร้างข้อคา

ถามเหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้ว จะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามได้ ซึ่งควรจัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วัดด้านความรู้ความจำ
2. วัดด้านความเข้าใจ
3. วัดด้านการนำไปใช้
4. วัดด้านการวิเคราะห์
5. วัดด้านการสังเคราะห์
6. วัดด้านการประเมินค่า

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันทั่วไปในสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบทดสอบข้อเขียนซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจากคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ แบบทดสอบถูก-ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอน วิธีการให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน

สรุปได้ว่าประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็นหลายประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบภาคปฏิบัติ แบบทดสอบเขียนตอบ แบบทดสอบด้วยวาจา แบบทดสอบวัดความเร็ว แบบทดสอบย่อย แบบทดสอบรวม แบบทดสอบอิงเกณฑ์ แบบทดสอบอิงกลุ่ม การจะเลือกใช้แบบทดสอบประเภทใดนั้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของรายวิชานั้นๆ ที่เหมาะสม

2.7.6 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ สามารถปรับปรุงได้โดยฝึกเขียนข้อสอบได้รับความวิจาร์ณและข้อเสนอแนะ ผู้สอนต้องเข้าใจทั้งจุดประสงค์และเนื้อหาที่จะวัด ต้องรู้ถึงกระบวนการคิดในการปฏิบัติงานของผู้เรียน รู้ระดับความสามารถในการอ่านและการใช้ศัพท์ของผู้สอบ รู้จักลักษณะเด่นและข้อบกพร่องของข้อสอบแต่ละชนิดเพื่อจะนำไปใช้ให้เหมาะสม

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2547) ให้แนวการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจสอบข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

สุมาลี จันทร์ชลอ (2547) เสนอวิธีการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

1. ข้อสอบควรใช้ประเมินจุดประสงค์ที่สำคัญของการสอนที่สามารถสอบวัดได้โดยใช้แบบทดสอบที่เป็นข้อเขียน
2. ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ที่เป็นเนื้อหาและจุดประสงค์ที่เป็นกระบวนการ ที่สำคัญที่เน้นในหลักสูตร
3. ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ในการวัด เช่น วัดประเมินความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือวัดเพื่อแยกผู้ที่ได้เรียนรู้
4. ข้อสอบควรมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่านและมีความยาวที่พอเหมาะ

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์เบื้องต้นในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ข้อสอบควรสะท้อนให้เห็นทั้งจุดประสงค์ที่เป็นเนื้อหาและจุดประสงค์ที่เป็นกระบวนการสำคัญที่เน้นในหลักสูตร ซึ่งต้องมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้อ่านและมีความยาวที่พอเหมาะ หลังจากนั้นทำการเขียนข้อสอบพร้อมทั้งตรวจทานข้อสอบ แล้วนำไปจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง ทำการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ สุดท้ายจัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

2.7.7 ประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พรพิศ เกื่อนมณเฑียร (2549) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ใช้สำหรับ

1. วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
2. ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. ให้แยกประเภทนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆตามความสามารถ
4. การวินิจฉัยสมรรถภาพเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือได้ตรงจุด
5. เปรียบเทียบความงอกงาม
6. ตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียน
7. พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษา
8. การแนะแนว
9. การประเมินผลการศึกษา
10. การศึกษาค้นคว้าวิจัย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์(2543) ประโยชน์ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. ใช้สำรวจทั่วไปเกี่ยวกับตำแหน่งการเรียนในโรงเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ปกติ ให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น
2. ใช้แนะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับการสอบได้สอบตกของแต่ละบุคคลจุดอ่อน และจุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนฉลาด และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน
3. ใช้จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
4. ช่วยในการวิจัยทางการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาที่สอบแตกต่างกันโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นเครื่องมือวัด

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มแล้วทำการเปรียบเทียบตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่หากเกิดผลในทางที่ดีก็ดำเนินต่อ แต่ถ้าหากไม่บรรลุจุดประสงค์ก็นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนหรือทำการวิจัยแล้วทำการประเมินผลการศึกษาอีกครั้ง

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิชชดา กรุงศรี (2544, น. 116) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง Plants Life โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อสูงขึ้น โดยได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.53 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

ชินนเพ็ญ รัตนวงศ์ (2548, น. 87-88) ได้ศึกษาวิจัย ผลของการสอนโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น นักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติงานสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนมากกว่าร้อยละ 60 ชอบกิจกรรมและสนุกกับการเรียนภาษาอังกฤษ

สุพัตรา กองทรัพย์ (2548, น. 63) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 19.57 แสดงนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และการจัดกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติได้ส่งเสริมกระบวนการคิดให้กับนักเรียน อีกทั้งนักเรียนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด ผ่านขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

สุวรรณทนา ชื่นอยู่ (2549, น. 68) ได้ศึกษาวิจัย ผลการสอนโดยใช้กิจกรรมเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเน้นการปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ร้อยละ 60 และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี

ทีมาพร สลุงสุข (2555) การเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบกับเกมประกอบ ผลการศึกษา พบว่า 1) ความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอน โดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) เจตคติต่อการเรียน

ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนบทที่ได้รับกำรรับสอนโดยใช้เกมประกอบการสอน ไม่แตกต่างกัน

ปรวิศา นานบุญจิตร (2556) ผลของการใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สรุปได้ว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีความคงทนในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยมีค่าเฉลี่ยหลังการสอบสิ้นสุดทันทีกับหลังการสอบสิ้นสุดไปแล้ว 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน 3) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการเรียนโดยใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และทุกเกมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

มาริสสา กาศูวรรณ์ (2556) ได้ศึกษาประสิทธิผลของกิจกรรมเพลงภาษาอังกฤษต่อการเรียนและความคงทนของคำศัพท์และความสามารถในการพูด พบว่า นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนทันทีเพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สำหรับความคงทนด้านคำศัพท์มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างจากคะแนนหลังเรียน แต่มีผลคะแนนความคงทนในความสามารถด้านการพูดเพิ่มขึ้นจากคะแนนหลังเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความคล่องแคล่วและความสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ พฤติกรรมการเรียนด้วยกิจกรรมเพลงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของการเรียน จึงสรุปได้ว่าการเรียนโดยใช้กิจกรรมเพลงทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้ด้านคำศัพท์ ความคงทนในการจดจำคำศัพท์และความสามารถในการพูดได้

จิราภรณ์ ทินอุทัย (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยแบบฝึกหัดคำศัพท์สัมผัสคล้องจองด้วยเสียงสระภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 สรุปได้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จำนวน 28 คน มีผลสัมฤทธิ์ในการจำคำศัพท์หลังจากใช้แบบฝึกหัดสัมผัสคล้องจองด้วยเสียงสระภาษาอังกฤษ คิดเป็นค่าร้อยละ 57.8 แต่ถือว่า คะแนนของผู้เรียนในการทำแบบฝึกหัดคำศัพท์สัมผัสคล้องจองด้วยเสียงสระภาษาอังกฤษของนักเรียนนั้นดีขึ้น ซึ่งในแบบฝึกหัดชุดที่หนึ่ง นักเรียน (กลุ่มตัวอย่าง) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.75 แบบฝึกหัดชุดที่สอง นักเรียนมี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.85 แบบฝึกหัดชุดที่สาม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.57 แบบฝึกหัดชุดที่สี่ นักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.89 และแบบฝึกหัดชุดที่ห้า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.10 จากค่าเฉลี่ยของ คะแนนการท าแบบฝึกหัดคำศัพท์สัมผัสคล้องจองด้วยเสียงสระภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่าคะแนนของนักเรียนในการท าแบบฝึกหัดซึ่งเป็นนวัตกรรมในการท าวิจัษครั้งนี้ดีขึ้นตามลำดับในแบบฝึกแต่ละชุด

ปัญญาลักษณ์ ถวาย (2557) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาธมมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน พบว่า

- 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน มีค่าเท่ากับ $75.86/75.13$ ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
- 2) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- 3) ความคงทนในการจำความหมายคำศัพท์ หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่านทันที และหลังการเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน ไม่แตกต่างกัน
- 4) นักเรียนความคิดเห็นต่อแบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่านอยู่ในระดับดีมาก

นพรัตน์ ทองมาก (2558) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ ($E1 / E2$) เท่ากับ $75.52 / 77.68$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ $75 / 75$ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้รูปแบบปฏิบัติ เป็นฐานการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

นภาพร บำรุงศิลป์ (2560) ได้การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ผลคะแนนจากชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้ชุดกิจกรรมมีคะแนนเท่ากับ ร้อยละ 83.75 2) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีน โดยใช้ชุดกิจกรรมเมื่อพิจารณาคะแนนในภาพรวม พบว่า หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ $.05$ โดยมีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 คะแนนหลังการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 8.41 3) ผลการทดสอบความคงทนในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนหลังใช้ชุดกิจกรรมพบว่า ร้อยละ 56.25 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนหลังใช้ชุดกิจกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.50 มีคะแนนการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนหลังใช้ชุดกิจกรรมลดลง และ ร้อยละ 31.25 มีคะแนนการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนหลังใช้ชุดกิจกรรมไม่เปลี่ยนแปลง 4) เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาจีนโดยใช้ชุด

กิจกรรมการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนภาษาจีนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนในระดับมากที่สุด ทุกด้าน

พรศิริ ศิริเรศ (2560) การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านคำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading พบว่า 1) ผลของการพัฒนาความสามารถการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 57.89 นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คะแนนแบบฝึกหัด/ผ่านเกณฑ์คะแนนทดสอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 2) ผลของความสามารถในการจำหลังเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading จำนวน 19 คน พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 78.94 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 3) ผลของการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.11 นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพดีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 และนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.78

นิรมล วรมัต (2551, p. 60) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับค่อนข้างดี

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้นั้นควรให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนรู้ เนื่องจากสื่อการเรียนรู้เป็น เครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการ จัดทำ พัฒนา และเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับความแตกต่างของ ผู้เรียน ซึ่งชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้ และจดจำได้นาน ขึ้น และจัดว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นอกจากนี้การใช้รูปแบบปฏิบัติเป็น ฐานการเรียนรู้ ยังสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนได้ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนภาษาอังกฤษ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้

ดอพีธี และพิกา (Doughty and Pica, 1986, p. 320) ได้ศึกษาวิจัย เปรียบเทียบการเรียนรู้โดยใช้การปฏิบัติแบบทางเดียวและสองทาง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษพบว่า การเรียนรู้งานปฏิบัติแบบสองทางทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนภาษามากกว่างานปฏิบัติแบบทางเดียว และการทำงานปฏิบัติในกลุ่มย่อย ทำให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์และมีการใช้ภาษาในการสื่อสารมากกว่างานปฏิบัติที่ครูผู้สอนสั่งอย่างเดียว

กิลเลตต์ (Gillette, 1987, pp. 268-278) ศึกษาวิธีการเรียนรู้และแรงจูงใจในการเรียนของผู้ที่ ประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ 2 คน เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยใช้วิธีการที่ให้ผู้เรียนทั้ง 2 คน พิจารณาการเรียนของตนเอง การสังเกตการณ์การเรียนในชั้นเรียน การสัมภาษณ์ แบบสอบถามวัดทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนทั้งสองเรียนภาษาโดยเน้นที่ความหมายของภาษามากกว่ากฎเกณฑ์ มีความกล้าที่จะ ลองใช้ภาษา สนใจพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ตื่นตัวต่อการเรียนรู้อยู่เสมอ สามารถควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเต็มที่ ใช้กลวิธีการเรียนภาษาที่เป็นของตนเอง ไม่เคยเลียนแบบกลวิธีการเรียนของผู้อื่น นอกจากนี้ ยังมีความอดทนต่อความกำกวมของภาษา มีบุคลิกภาพกล้าแสดงออก มีความเข้าใจ ฟังพอใจในการเรียนภาษาและมีการรับรู้เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ส่วนเรื่องแรงจูงใจนั้นผู้เรียนมีแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental motivation) มากกว่าแรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative motivation) และมีรูปแบบของการเรียนแบบมองภาพรวม เป็นการศึกษาแบบทักษะสัมพันธ์มากกว่าการมองรายละเอียด ซึ่งเป็นการศึกษาข้อปลีกย่อยของภาษา

โฟโตส และเอลลิส (Fotos and Ellis, 1991, p. 605) ได้ศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกการใช้ไวยากรณ์ ของนักเรียนระดับอุดมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษ พบว่าผู้เรียนกลุ่มที่เรียนด้วยกิจกรรมแบบเน้นงานปฏิบัติได้ใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น และได้รับการพัฒนาความรู้เรื่องไวยากรณ์ในเวลาเดียวกัน

โอมอลลีและคณะ (O'Malley and others, 1995) ศึกษาการประยุกต์ใช้กลวิธี การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 70 คนและครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 22 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และบันทึกเสียง แบบ สัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามต่างๆที่ให้นักเรียนอธิบายประเภทของกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษใน การพูด การออกเสียงคำศัพท์ การปฏิบัติตามคำสั่ง การใช้ภาษานอกชั้นเรียนและการฟัง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียนและสัมภาษณ์ครูผู้สอนแต่ละคนว่าได้สอน กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนหรือสังเกตการณ์การใช้กลวิธีการเรียนของนักเรียน หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำและปานกลาง และนักเรียน

มักใช้กลวิธีการเรียนภาษากับการเรียนแบบจุดภาษา (Discrete tasks) ซึ่งเป็น การเรียนรู้คำศัพท์ การ ฟัง การออกเสียงและการเรียนไวยากรณ์เฉพาะเรื่องมากกว่าการเรียนแบบ ทักษะสัมพันธ์ (integrative tasks) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขณะที่เรียนในชั้นเรียนนักเรียนมีโอกาสได้ฝึกกิจกรรมทาง ภาษาน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องกลวิธีการเรียน ภาษา ไม่เคยแนะนำ กลวิธีการเรียนให้นักเรียนในขณะที่สอนและไม่เคยสังเกตการใช้กลวิธี การเรียนของนักเรียน

ดิกเกอร์สัน (Dickerson, 1997, pp. 6456-A) ได้ทดลองเปรียบเทียบการจำคำศัพท์ของ นักเรียนระดับ 1 โดยใช้เกมเคลื่อนไหว (Active Games) เกมเงียบ (Passive Games) และกิจกรรม ปกติ (Traditional Activity) พบว่า 1) กลุ่มที่ใช้ เกมการเคลื่อนไหวมีผลสัมฤทธิ์ ในการจำคำศัพท์ สูงกว่ากลุ่มที่ใช้ เกมเงียบ และกลุ่มที่ใช้กิจกรรม ปกติ 2) กลุ่มที่ ใช้เกมเงียบมีผลสัมฤทธิ์ในการจำ คำศัพท์ สูงกว่ากลุ่มที่ใช้กิจกรรมปกติ 3) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มที่ใช้ เกมเคลื่อนไหว มีผลสัมฤทธิ์ ในการจำสูงกว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มที่ใช้เกมเงียบ 4) นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในกลุ่มที่ใช้เกมเงียบมีผลสัมฤทธิ์ ในการจำคำศัพท์ สูงกว่านักเรียนชายและ นักเรียนหญิงในกลุ่มปกติ 5) ในกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการจำ คำศัพท์ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

เคียร์อน ซีอี (2002) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้สัญลักษณ์ในการสอนการจำคำศัพท์ แก่เด็กที่มีภาวะความบกพร่องในการเรียนรู้ระดับรุนแรง โดยใช้เทคนิคการเสนอคำเพียงอย่างเดียว (word alone) เทคนิคการบูรณาการคำและภาพเพื่อเป็นตัวแนะ (integrated picture cueing) และ เทคนิคการจดจำลายมือตนเอง (handle technique) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เทคนิคการบูรณาการคำ และภาพเพื่อเป็นตัวแนะและเทคนิคการจดจำลายมือตนเอง มีประสิทธิภาพในการสอนการจดจำ คำศัพท์แก่เด็กที่มีภาวะความบกพร่องในการเรียนรู้ได้

เคียร์อน ซีอี (2005) ศึกษาการใช้โปรแกรม Morphing images ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ ภาพแทรกลงไปในคำ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจำคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ขั้นรุนแรง จำนวน 8 คน ผลการสอนด้วยวิธีนี้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีว่าการสอนด้วยวิธี ที่อ่านคำเพียง อย่างเดียว

คาไรสโก (Caraisco, 2007) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้และเจตคติ ของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม พบว่ามีการเรียนรู้ และเจตคติสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนรู้ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อมี สถานการณ์หรือโอกาสที่ท้าทาย และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งชุดกิจกรรมจะทำให้ นักเรียนมี ความคิดที่หลากหลายความคิดยืดหยุ่นและท้าทายความสามารถของนักเรียนมากกว่าการเรียนการ สอนตามปกติ

บัมพ์ (2012) ได้ศึกษาผลของการใช้คอมพิวเตอร์สื่อประสมทางคอมพิวเตอร์ในโปรแกรมการสอนคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในวิทยาลัยที่มีการพัฒนาด้านคณิตศาสตร์ โดยวิทยาลัย Southast แห่ง Houston Community College System ได้มีการยอมให้มีการจัดหลักสูตร Prentice Hall Interactive Mathematics Program ขึ้น ซึ่งหลักสูตรนี้มีการใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่ออธิบายผลของการใช้สื่อประสมทางคอมพิวเตอร์, การทำงานร่วมกันของโปรแกรมคณิตศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิทยาลัยที่มีการพัฒนาด้านคณิตศาสตร์ ในงานวิจัยนี้ตัวแปรอิสระคือวิธีสอนคณิตศาสตร์ 2 วิธี ได้แก่วิธีสอนของ Prentice Hall Interactive Mathematics Program กับการสอนตามปกติโดยใช้วิธีบรรยายเป็นหลักซึ่งผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่าง ($p < .01$) ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนผู้ซึ่งเข้าร่วมโครงการคณิตศาสตร์ที่ใช้คอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนร่วมในการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้ชุดกิจกรรมการสอนแบบต่างๆ สามารถพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ของนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอนที่ควรคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลัก โดยเลือกสื่อ เทคนิค วิธีการและกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับ การเรียนรู้ ของนักเรียนแต่ละบุคคลตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในระดับสูงของนักเรียนต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ชั้นตอน ดังนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 38 คน เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนจำกัด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.2.1 ชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ทั้งหมด 4 ชุด คือ เกี่ยวกับร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน และอาหาร

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ชุด

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยศึกษาระบบการเรียนรู้อัตนมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาดังต่อไปนี้

1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุดกิจกรรมเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในแต่ละชุด

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเวลาเรียนซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 เรื่องเพื่อสร้างชุดกิจกรรม ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วย ใบงาน จำนวน 10 คำแบบทดสอบ จำนวน 5 คำ ดังตารางต่อไปนี้

ชุดกิจกรรม	ชื่อเรื่อง	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	(ชั่วโมง)	จำนวนคำศัพท์
1	ร่างกาย	นักเรียนสามารถเรียนรู้และพูดตามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันเกี่ยวกับตนเองได้ถูกต้อง	3	15
2	ครอบครัว	นักเรียนสามารถเรียนรู้และพูดตามเกี่ยวกับครอบครัวได้ถูกต้อง	3	15
3	โรงเรียน	นักเรียนสามารถเรียนรู้และพูดตามเกี่ยวกับโรงเรียนได้ถูกต้อง	3	15
4	อาหาร	นักเรียนสามารถเรียนรู้และพูดตามเกี่ยวกับอาหารได้ถูกต้อง	3	15
5	แบบทดสอบความรู้หลังเรียน ร่างกาย/ครอบครัว/โรงเรียน/อาหาร	นักเรียนสามารถเรียนรู้และพูดตามเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนมาได้ถูกต้อง	4	15

3) ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ชุด ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และให้บรรลุดตามเป้าหมาย ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOS) (Rovinelli & Hambleton, 1977, pp. 49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้น ไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

ชุดกิจกรรม มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4) ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ชุด ที่ได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนประชากรเป้าหมาย

3.3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ

2) วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อใช้ทดสอบหลังเรียนจำนวน 4 ชุด โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ชุด ชุดละ 5 ข้อ

3) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ชุด ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา เพื่อนำชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977, pp. 49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้น ไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

แบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ นำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

1) ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ
 2) วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้ และสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ทดสอบหลังเรียนจำนวน 1 ชุด โดยจัดทำเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ

3) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ชุด ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา เพื่อนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและให้บรรดาคณะเป้าหมาย ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977, pp. 49-60) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนนความคิดเห็นในการพิจารณา ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

แบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ มีค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00

4) ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ นำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 อธิบายและชี้แจงกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจ

3.4.2 ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 4 ชุด

3.4.3 ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ชุด เริ่มสอน และให้ทำแบบฝึกหัด เมื่อทำแบบฝึกเรียบร้อยแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังเรียน (posttest)

3.4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์

3.4.5 สรุปผล และอภิปรายผล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ เท่ากับ 80/80

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1) การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร IOC ดังนี้ (Rovinelli and Hambleton, 1977, pp. 49-60)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์พิจารณาให้คะแนน ดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณ จากสูตรที่จะมีค่าระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบข้อนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไข

3.6.2 สถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

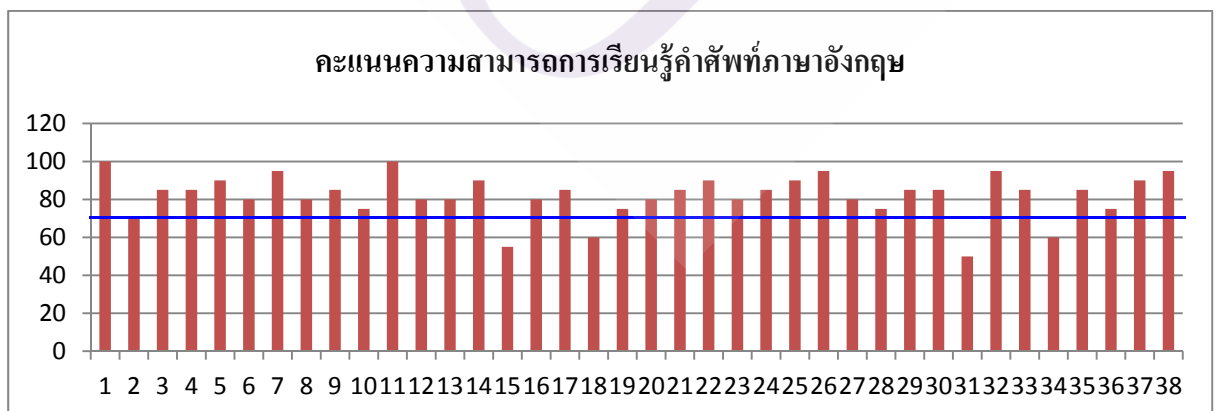
ตอนที่ 1 ผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80

ตอนที่ 4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

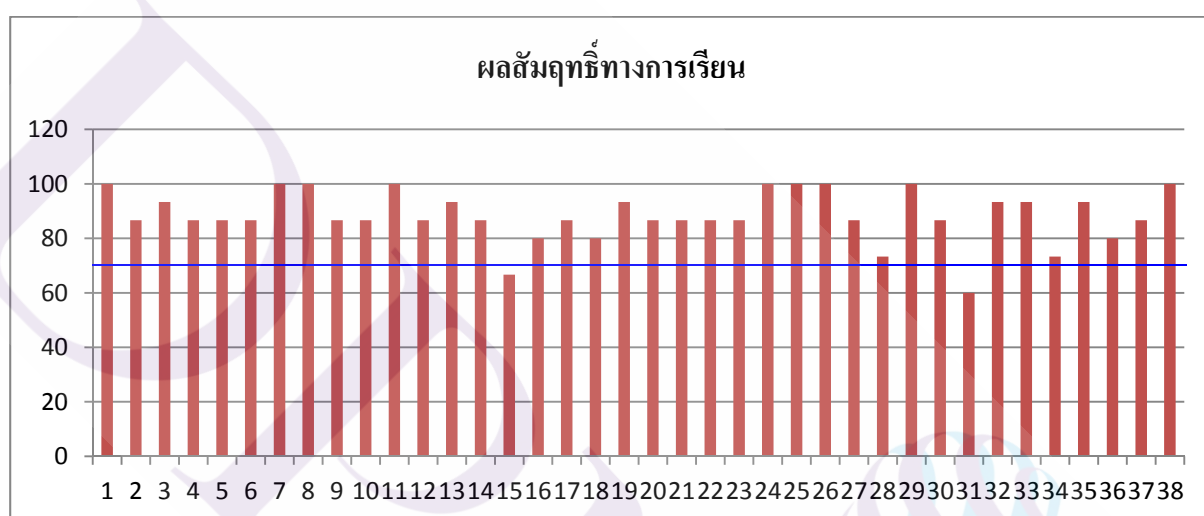
ตอนที่ 1 ผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ภาพที่ 4.1 แสดงผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1

จากภาพที่ 4.1 แสดงผลความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ภาพที่ 4.2 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน

จากภาพที่ 4.2 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่ามีนักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 94.73 และมีนักเรียนมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80

ตารางที่ 4.1 แสดงผลคะแนนประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษของนักเรียนอนุบาลปีที่ 1
มีประสิทธิภาพ 70/70

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 20 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนผลสัมฤทธิ์	
	ครั้งที่ 1 5 คะแนน	ครั้งที่ 2 5 คะแนน	ครั้งที่ 3 5 คะแนน	ครั้งที่ 4 5 คะแนน			15 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ
1	5	5	5	5	20	100	15	100
2	4	3	2	5	14	70	13	86.67
3	5	3	4	5	17	85	14	93.33
4	5	3	3	5	17	85	13	86.67
5	5	4	4	5	18	90	13	86.67
6	5	3	4	4	16	80	13	86.67
7	5	4	5	5	19	95	15	100
8	5	3	3	5	16	80	15	100
9	5	3	3	5	17	85	13	86.67
10	5	2	3	4	15	75	13	86.67
11	5	5	5	5	20	100	15	100
12	5	3	3	5	16	80	13	86.67
13	5	3	3	5	16	80	14	93.33
14	5	4	4	5	18	90	13	86.67
15	3	2	2	4	11	55	10	66.67
16	5	2	3	5	16	80	12	80.00
17	5	3	4	5	17	85	13	86.67
18	4	2	2	4	12	60	12	80.00
19	4	3	3	4	15	75	14	93.33
20	5	3	3	5	16	80	13	86.67
21	5	3	4	5	17	85	13	86.67

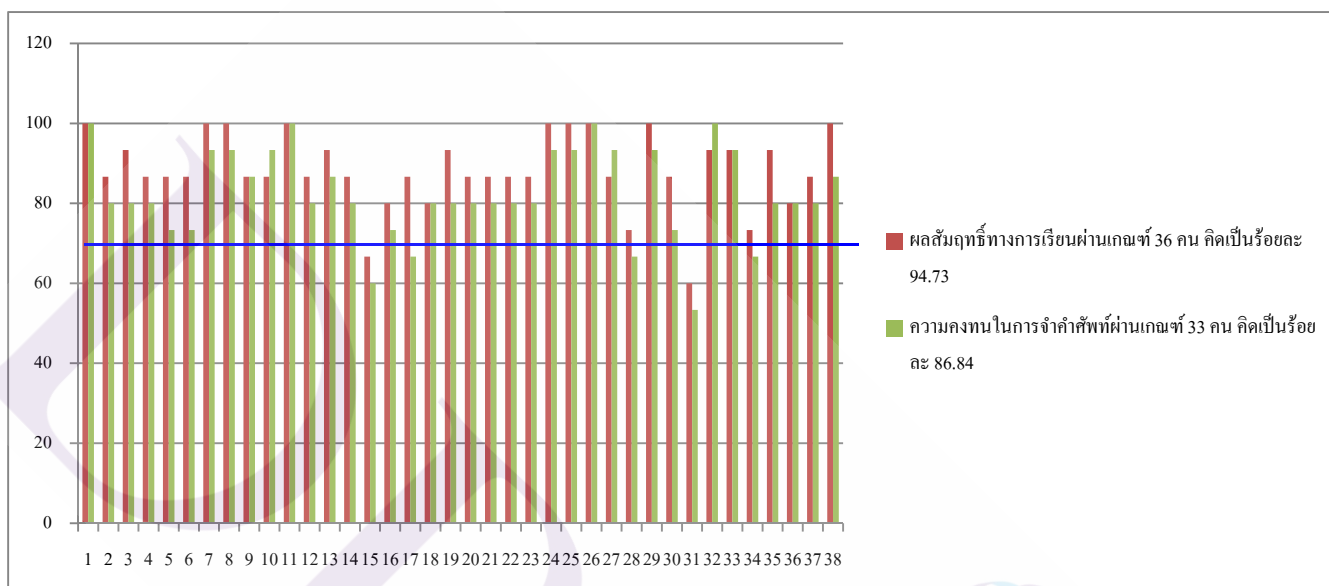
ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	คะแนนแบบทดสอบ				รวม 20 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนผลสัมฤทธิ์	
	ครั้งที่ 1 5 คะแนน	ครั้งที่ 2 5 คะแนน	ครั้งที่ 3 5 คะแนน	ครั้งที่ 4 5 คะแนน			15 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ
22	5	4	4	5	18	90	13	86.67
23	5	3	4	4	16	80	13	86.67
24	5	4	3	5	17	85	15	100
25	5	4	4	5	18	90	15	100
26	5	4	5	5	19	95	15	100
27	5	3	3	5	16	80	13	86.67
28	5	3	3	3	15	75	11	73.33
29	5	3	4	5	17	85	15	100
30	5	3	4	5	17	85	13	86.67
31	3	3	2	2	10	50	9	60.00
32	5	4	5	5	19	95	14	93.33
33	5	3	4	5	17	85	14	93.33
34	3	2	3	4	12	60	11	73.33
35	5	3	4	5	17	85	14	93.33
36	5	3	2	5	15	75	12	80.00
37	5	4	4	5	18	90	13	86.67
38	5	4	5	5	19	95	15	100
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม						89.47		94.73

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่าคะแนนแบบฝึกหัดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.47 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.73 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ มีค่าเป็น 89.47/94.73 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70

ตอนที่ 4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 มี พัฒนาการดีขึ้น มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ภาพที่ 4.3 แสดงคะแนนความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีพัฒนาการดีขึ้น มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 นักเรียนจำนวน 38 คน

จากภาพที่ 4.3 แสดงคะแนนความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 หลังจากการเรียนรู้ผ่านไป 2 สัปดาห์ นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 86.84 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80/80
2. ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีพัฒนาการดีขึ้น มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
4. ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้อง 38 คน ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเกี่ยวกับร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน และอาหารของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 จำนวน 50 - 75 คำ (โดยใช้เกณฑ์เทียบเคียงกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางต้องรู้และควรรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1) เพราะเนื่องจากระดับชั้นอนุบาลไม่มีเกณฑ์ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น - ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ

ตัวแปรตาม - ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

- ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

- ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 ทั้งหมด 4 ชุด คือ เกี่ยวกับร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน และอาหาร

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากการใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ชุด

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย 2 โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บอกถึงการทำกิจกรรมให้นักเรียนรู้เบื้องต้นว่าจะต้องทำอะไรบ้าง
2. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 4 ชุด
3. ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ชุด เริ่มสอน และให้ทำแบบฝึกหัด เมื่อทำแบบฝึกหัดเรียบร้อยแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ชุด 15 ข้อ
5. เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดนำไปประมวลผลและวิเคราะห์
6. สรุปผล และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ทดสอบวัดความสามารถการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และความคงทนในเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ เท่ากับ 80/80

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.47/94.73 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.1.2 ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52

5.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 พบว่า มีนักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 94.73 และมีนักเรียนมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26

5.1.4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 หลังจากการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษผ่านไป 2 สัปดาห์ พบว่า นักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 86.84 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มีคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 70 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.15

5.2 อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.47/94.73 เพราะนักเรียนเกิดการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมแต่ละ เรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และในแต่ละชุดกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนค่อนข้างสูง คือมีคะแนน 3 ถึง 5 คะแนน ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ มีคะแนน ตั้งแต่ 73.33 – 100 คะแนน และมีนักเรียนเพียง 2 คน ที่มีคะแนนต่ำ แสดงว่าชุดกิจกรรมนี้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16) ได้กล่าวไว้ว่าชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นพรัตน์ ทองมาก (2558) ได้ศึกษา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E1 / E2) เท่ากับ 75.52 / 77.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 75 /75 เพ็ญประภา มีเพียร (2557, น.74) ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.31 / 75.04 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

5.2.2 ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในแต่ละบทเรียน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ซึ่งเขาวพา เดชะคุปต์ (2528, น. 48 – 49) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็ก อายุ 6 ปีขึ้นไปเป็นระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) ในระยะนี้ได้แก่ ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำ และหาวิธีสื่อความหมาย เด็กในระยะนี้จะพัฒนา วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ทักษะในการสื่อความหมาย โดยใช้ถ้อยคำจำนวนการเปรียบเทียบและภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นและเขาจะ

รู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด สอดคล้องกับงานวิจัยของชินณเพ็ญ รัตนวงศ์ (2548, น. 87-88) ได้ศึกษาวิจัย ผลของการสอน โดยใช้การปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น นักเรียนได้มีโอกาสปฏิบัติงานสอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และนักเรียนมากกว่าร้อยละ 60 ชอบกิจกรรมและสนุกกับการเรียนภาษาอังกฤษ และปรวิศา นามบุญจิตร (2556) ผลของการใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 นักเรียนจำนวน 38 คน พบว่ามีนักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 94.73 และมีนักเรียนมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 จะเห็นได้ว่าชุดกิจกรรมโดยใช้สื่อประสม กับนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกือบทั้งหมดมีผลการเรียนรู้ดีขึ้น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) กล่าวว่า ประโยชน์ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มแล้วทำการเปรียบเทียบตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่หากเกิดผลในทางที่ดีก็ดำเนินต่อ แต่ถ้าหากไม่บรรลุจุดประสงค์ก็นำไปปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญจลักษณ์ ถวาย (2557) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียน หลังการใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ ร่วมกับการอ่านสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนิรมล วรมัด (2551, น. 60) ได้ศึกษาวิจัย การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4 ความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 หลังจากการเรียนผ่านไป 2 สัปดาห์ ของนักเรียนจำนวน 38 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนน ผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 86.84 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 13.15 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษในแต่ละเรื่อง โดยใช้ชุดกิจกรรมมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นและเมื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนก็มีผล การเรียนดีขึ้น หลังจากนักเรียน เรียนผ่านไป 2 สัปดาห์แล้ว เมื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกรอบ หนึ่ง นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ตามที่กำหนดไว้ ซึ่ง Houston et al. (1983) กล่าวว่า การทดสอบความคงทนจากการเรียนซ้ำ (relearning) โดยให้นักเรียนฝึกบทเรียนในช่วงเวลาหนึ่ง แล้วกลับมาฝึกซ้ำอีก เนื่องจากการจำคำศัพท์ได้ จะต้องมีการกระตุ้นการใช้คำศัพท์ 5 ถึง 16 ครั้ง ในกิจกรรมและ Nation (1990) กล่าวว่าถ้าคำศัพท์ถูกใช้อย่างซ้ำๆ ในแบบฝึกและกิจกรรมที่แตกต่าง กัน ความรู้คำศัพท์ของผู้เรียนจะเพิ่มพูนและเกิดความคงทนมากขึ้น รวมถึงสมพร วราวิทย์ศรี (2539, น. 24) ได้กล่าวว่า ความคงทนในการเรียนรู้ (Learning Retention) คือการคงไว้ซึ่งการเรียนรู้ หรือความสามารถที่จะระลึกถึงสิ่งเร้าที่เคยเรียนมาหลังจากได้ทิ้งไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ความจำเป็น พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเกิดขึ้นภายในเช่นเดียวกับความรู้สึกรับรู้ การชอบและ จินตนาการของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรวิศา นานบุญจิตร (2556) ผลของการใช้เกม ประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการ เรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงใหม่ พบว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยมีค่าเฉลี่ยหลังการ สอนสิ้นสุดทันทีกับหลังการสอนสิ้นสุดไปแล้ว 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน และปัญจลักษณ์ ถาวย (2557) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ พบว่า ความคงทนในการจำความหมายคำศัพท์ หลังการเรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ ร่วมกับการอ่านทันที และหลังการเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อค้นพบจากการวิจัย

5.3.1 การใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 โดยครูผู้สอนได้ใช้คำศัพท์สั้นๆ สร้างความเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่กำลังเรียน เพื่อเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียน โดยครูผู้สอนได้จัดการเรียนดังนี้ เริ่มจากคำศัพท์ง่าย ๆ ที่จะนำผู้เรียนคิดหาคำตอบ สร้างแรงจูงใจในการตอบ โดยการนำเสนอจากรูปภาพก่อน และ ครูชี้ไปยังสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ หลังการสอนแล้ว ครูได้ฝึกให้ นักเรียนได้ตอบเป็นรายบุคคล โดยวิธีนี้ทำให้นักเรียนกล้าที่จะแสดงออกและอยากมีส่วนร่วมใน การเรียนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ นำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการ จำที่ดีขึ้น

5.3.2 การใช้ชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษในการเรียนภาษาอังกฤษใช้สื่อประสมในการทำให้นักเรียน เรียนรู้คำศัพท์รอบตัวที่ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องร่างกาย ครอบครัว โรงเรียน และอาหาร นักเรียนจะรู้ว่าคำศัพท์รอบตัวมีอะไรบ้าง สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และเป็นความรู้ติดตัวผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ใน ระดับต่อไปได้

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ ควรคำนึงถึงเรื่องเวลาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนจดจำคำศัพท์ได้มากขึ้น
2. สื่อที่นำมาใช้ในการสอน ควรมีความหลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจ สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ สื่อควรมีสีสันที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ และการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้มากขึ้น
3. ในการดำเนินชุดกิจกรรม เช่น รูปภาพ หรือบัตรคำ ควรเป็นเรื่องที่สร้างขึ้นเอง นักเรียนสามารถพบเห็นได้จริงในชีวิตประจำวัน และควรมีขนาดเหมาะสม

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษควบคู่กับการอ่านออกเสียงคำศัพท์ เป็นการปูพื้นฐานเพื่อเรียนขั้นสูงต่อไป
2. ควรพัฒนาสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เพราะสื่อประกอบการเรียนการสอนอาจทำให้นักเรียนสนใจเรียนและจดจำภาษาอังกฤษได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชาญ กลิ่นซอน. (2550). *การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยคริสเตียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
- ชินณเพ็ญ รัตนวงศ์. (2548). *ผลของการสอนโดยใช้การปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ที่มีผลความ สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2551). *ชุดการเรียนการสอน ในประมวลสารพหุศ วิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน หน่วยที่ 14 นนทบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณฤศา คำสุกใส. (2555). *ผลการใช้นิทานคำกลอนปลายเปิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะและบทบาทสมมุติ อนุบาล 3/12 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนปิ่นส รอยแยลส์วิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559, จาก : <http://academic.prc.ac.th/TeacherResearch/ResearchDetail.php?ID=782>
- ธนิดา วัชรพิชิตชัย. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบใช้เกมและบัตรคำศัพท์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิตยา สุวรรณศรี. (2539). *เพลงและเกมประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมแพคท์พรินท์จำกัด
- นิรมล วรมัติ. (2551). *การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นงาน ปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นพรัตน์ ทองมาก. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่องภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวันโดยใช้รูปแบบปฏิบัติเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ปัญญาลักษณ์ ถวาย. (2557). *ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประวิศานำบุญจิตร์. (2556). *ผลของการใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประเสริฐ สำเภารอด. (2552). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก* (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี คุ่มชาติ. (2553). *การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานประกอบการปั้น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญประภา มีเพียร. (2557). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พัฒนจิตตา สิริภัทรศรีเสมอ. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภาระงานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รจนา กลางรัมย์. (2553). *การศึกษาวิชาการสอนโดยใช้สื่อประสมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การค้าระหว่างประเทศของนักศึกษาแขนงธุรกิจระหว่างประเทศ ชั้นปีที่ 4*. สืบค้นจาก, http://msportfolio.dusit.ac.th/~msportfolio/researchclass/rojjana_kwa
- รติกร อินานันท์. (2552). *การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้การสอนแบบสาธิตการประยุกต์ใช้ทำรำมวยโบราณ ที่มีต่อพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2*. สืบค้นจาก http://www.np.ac.th/np/clre/index.php?p=show_detail&id=65
- เยาวพา เคะชะคุปต์. (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.

- วณิชชา สิทธิพล. (2556). การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการทำเครื่องคีมสมุนไพร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริพรรณ สิทธิพูนอนุภาพ. (2552). การพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมเสรี ตามแนวคิดไฮ/สโคป (High/Scope). สืบค้น จาก http://www.np.ac.th/np/clre/index.php?p=show_detail&id=67
- ศิริพรรณ สิทธิพูนอนุภาพ. (2552). ผลการใช้นิทานคำถามปลายเปิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของเด็กรวมวัยอนุบาล 3/12 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนปิ่นสรวงแยดส่ววิทยาลัย. สืบค้น จาก, <http://khoon.msu.ac.th/auth/reader/web/index.php?pdf>
- สุธี จันทร์พรหมณี, ครูลาวัลย์ แสงพ่อง และครูมัลลิกา ททรัพย์คง. (2550). การจัดกิจกรรม เสริมประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะด้านการฟัง การมีวินัย จากการเล่นนิทานและเกมชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง. สืบค้น 9 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.krooupdate.com/news/newid-1918.html>
- สุภาณี ชินวงศ์. (2543). สมรรถภาพทางภาษาและความสามารถในการเขียน. สถาบันภาษา กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2540). แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร วราวิทย์ศรี. (2541). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนการเรียนรู้ คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนต่ำจากการสอนโดยใช้แบบฝึกหัดที่มีเกมประกอบ และไม่มีเกมประกอบ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุลักขณา คุ่มทรัพย์. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง เรื่อง วิธีเรียงสับเปลี่ยนและวิธีจัดหมู่ ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ). สืบค้น จาก : http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Sec_Ed/Sulakkana_K.pdf

ภาษาต่างประเทศ

- Gillette, B. (1987). *Two Successful Language Learners : An Introspective Approach. Introspection in Second Language Research. Edited by Clas Fxrch Gabriele Kasper.* Clevedon: Multiplelingual Matters Ltd.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education.* New York : McGraw-Hill Book Co.
- Houston, R. W. et al. (1972). *Developing Instructional Module.* Texas : University of Houston.
- Nation, I.S.P. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary.* New York : Newbury House.
- O'Malley, J.M. & Chamot, A.U. (1993). *Learner characteristics in second language acquisition.* In Hadley, A.O. (Ed.). *Research in language learning: Principles, processes, and prospects.* Lincolnwood, IL: National Textbook Company.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Politzer, R.L. (1985). *An exploratory study of self-reported language learning behaviors and their relation to gain in linguistics and communicative competence.* TESOL Quarterly, 19,2.
- Su, Pi Chong. (1990). *The Effective of Role-Play Activities in Learning English As A Foreign Language by Chinese College Students.* (Doctoral dissertation). San Francisco : University of San Francisco

ภาคผนวก

การพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ โดยผ่านการใช้สื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับคุณครูที่ใช้วิธีการใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษในระดับปฐมวัย โดยภายในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อประสม แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม และวิธีการใช้ให้ละเอียดก่อนจัดการเรียนการสอน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ โดยผ่านการใช้สื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 เป็นแผนการจัดการกิจกรรมที่เน้น 4 เรื่อง คือ (1) ร่างกาย (2) ครอบครัว (3) โรงเรียน และ (4) อาหาร พัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยผ่านการใช้สื่อประสม ครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และการจัดเตรียมสื่อการสอนต่างๆ ในชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับอนุบาลปีที่ 1 โดยผ่านการใช้สื่อประสม ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1

เนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ โดยผ่านการใช้สื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งหมด 4 เรื่อง คือ

- (1) ร่างกาย
- (2) ครอบครัว
- (3) โรงเรียน
- (4) อาหาร

การจัดกิจกรรม

ครูเสนอกิจกรรมการใช้สื่อประสม ในรูปแบบต่างๆ และเรื่องที่ครูจะสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน

ขึ้นดำเนินกิจกรรม ครูดำเนินการใช้สื่อประสม ให้นักเรียนเรียนรู้ และเสนอเรื่องที่ครูสอน ให้นักเรียนได้จดจำและพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยครูคอยเดินสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน

ขึ้นสรุป เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความสามารถของตนเองในการพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในเรื่องที่ครูสอน

บทบาทนักเรียน

1. นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามข้อกำหนด
2. เมื่อหมดเวลาในการทำกิจกรรม ให้นักเรียนนำส่งงาน ให้ตรงเวลาเพื่อเป็นการฝึกความรับผิดชอบ ความมีวินัย และความตรงต่อเวลา

บทบาทครู

1. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยผ่านการใช้สื่อประสม ก่อนลงมือจัดกิจกรรม
2. จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และวัดความสามารถในการจำคำศัพท์ในการพูดภาษาอังกฤษ

3. ดำเนินกิจกรรมการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้สื่อประสม และนำงานคำศัพท์ภาษาอังกฤษ อุปกรณ์ ขั้นตอน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ถาม – ตอบ ด้วยตนเอง คอยดูแลคิดตามอย่างใกล้ชิด อาจต้องมีการแนะนำบ้างในบางกิจกรรม และบางโอกาสตามความเหมาะสม
4. ครูเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ขณะนักเรียนร่วมกิจกรรม บันทึกพฤติกรรม เพื่อสำหรับการปรับปรุงแก้ไขเป็นรายบุคคล

สื่อประสมเสริมสร้างพัฒนาการ

ตามทฤษฎีภูิด (good, คศ 1973) ได้ให้ความหมายว่า การใช้สื่อประสม คือ การใช้สื่อทัศนูปกรณ์หลายๆ อย่างให้เหมาะสมเพื่อนำมาสัมพันธ์เข้ากับการเรียน โดยใช้สื่อมากกว่าหนึ่งอย่างเพื่อสอนเนื้อหาหรือสอนในเวลาหนึ่งคาบ

สื่อประสม หมายถึง การนำเอาสื่อการสอนหลายๆ อย่างที่สัมพันธ์กัน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ มีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยสื่ออย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และป้องกันการเข้าใจความหมายผิด ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานจนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี และเรียนรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กความต้องการของเด็ก สอนให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ฝึกพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เช่น พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางด้านสังคม พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการทางด้านจิตใจ เด็กจะเจริญเติบโตตั้งแต่อยู่ในครรภ์กระทั่งหลังคลอด ร่างกายและสมองจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในช่วง 0-6 ปี แรกของชีวิต ขบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ การเจริญเติบโต และพัฒนาการ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านวุฒิภาวะ (maturity) ของอวัยวะระบบต่างๆ และตัวบุคคล ทำให้เพิ่ม ความสามารถของบุคคลให้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำสิ่งที่ยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น ได้ ตลอดจนการเพิ่ม ทักษะใหม่และความสามารถในการปรับตัวในภาวะใหม่ของบุคคลนั้นพัฒนาการของเด็ก จะแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม การสร้างพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัยในด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ในด้านต่างๆ ตามช่วงวัย โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เช่น การฟังเพลงร้องเต้นตามบทเพลง การอ่าน การเขียน และการทำกิจกรรมตามสื่อ

ประสมในการจัดการเรียนการสอนตามชุดกิจกรรม ในเรื่อง ซึ่งนำมาจัดกระบวนการการเรียนรู้มี 4 เรื่องที่เกี่ยวกับการใช้ในชีวิตประจำวัน คือ

- (1) เกี่ยวกับร่างกาย
- (2) เกี่ยวกับครอบครัว
- (3) เกี่ยวกับโรงเรียน
- (4) เกี่ยวกับอาหาร

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชา.....ปฐมวัย.....ระดับชั้น.....อนุบาลปีที่ 1
 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง.....ร่างกาย.....จำนวน.....3.....ชั่วโมง
 บทเรียนย่อย เรื่อง.....คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย.....เวลา.....1.....ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ชุดกิจกรรมการใช้สื่อประสม เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ร่วมกันคิด พูด และสนทนา กับ ครูผู้สอนมีการถาม – ตอบ ในคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย โดยใช้กิจกรรมการปฏิบัติใบงานเสริมสร้างการจดจำ และ การพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย

สาระการเรียนรู้

- เรียนรู้เรื่องคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะของร่างกาย
- จดจำคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะของร่างกาย
- พูดคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะของร่างกายที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้

- นักเรียนเกิดการเรียนรู้และจดจำคำศัพท์ สามารถพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะของร่างกายในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

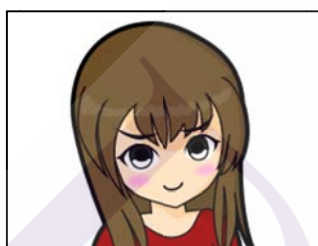
จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน
(คาบที่ 1) นักเรียนสามารถจดจำและพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะของร่างกายได้ (ต่อ)	1 คาบ	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <p>1. ครูเปิดเพลง one little finger ให้นักเรียนร้องและเต้นประกอบบทเพลง เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับร่างกาย โดยพูดคุย และมีคำถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน</p> <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องร่างกาย</p> <p>1. ครูดำเนินการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ฉายสไลด์ภาพ คำที่เกี่ยวกับร่างกาย ทีละคำ พร้อมทั้งออกเสียง และให้นักเรียนออกเสียงตาม (สะกดทีละตัว)</p>	ใบงาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย ที่สัมพันธ์กับรูปภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน
		<p>2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งถือบัตรรูปภาพ อีกกลุ่มหนึ่งถือบัตรคำ ตัวอักษร และให้ไปติดคู่กัน ที่หน้าชั้นเรียน</p> <p>3. ครูแจกใบงานให้นักเรียน</p> <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <p>1. ครูนำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา จำนวน 5 คำ ดิคบนกระดาน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนร่วมกัน สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ จาก เนื้อหาคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา</p> <p>3. ครูตรวจ และประเมินผลงานนักเรียน</p>	
<p>(คาบที่ 2)</p> <p>นักเรียน สามารถจดจำ และพูดคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับอวัยวะ ของร่างกายได้ (ต่อ)</p>	<p>1 คาบ</p>	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <p>1. ครูร้องเพลง Head Shoulders Knees & Toes กับนักเรียนพร้อมปรบมือและเต้นประกอบจังหวะและ ทำท่าตามบทเพลง เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม</p> <p>2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับร่างกาย โดยพูดคุย และมีคำถาม-ตอบ ระหว่างครูกับนักเรียน</p> <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องร่างกาย</p> <p>1. ครูดำเนินการฉายสไลด์ภาพ คำที่เกี่ยวกับ ร่างกาย ทีละคำ พร้อมทั้งออกเสียง และให้นักเรียนออก เสียงตาม (สะกดทีละตัว)</p> <p>2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 2 กลุ่ม ให้กลุ่มหนึ่งถือบัตรรูปภาพ อีกกลุ่มหนึ่งถือบัตรคำ ตัวอักษร และให้ไปติดคู่กัน ที่หน้าชั้นเรียน</p> <p>3. ครูแจกใบงาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ อวัยวะร่างกาย</p> <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p>	<p>ใบงาน คำศัพท์ ภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับอวัยวะ ร่างกาย</p>

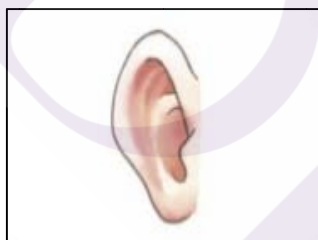
จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการสอน
		<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา จำนวน 10 คำ ทิคบนกระดาน 2. ครูให้นักเรียนร่วมกัน สรุปลักษณ์ที่ได้เรียนรู้ จากเนื้อหาคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา 3. ครูตรวจ และประเมินผลงานนักเรียน 	
<p>(คาบที่ 3) นักเรียนสามารถจดจำและพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะของร่างกายได้</p>	1 คาบ	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Introduction)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเปิดเพลง My Body ให้นักเรียนร้องตามบทเพลง และเต้นประกอบบทเพลง เพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม 2. ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับอวัยวะของร่างกาย โดยพูดคุย และมีการถาม-ตอบระหว่างครูกับนักเรียน <p>ขั้นกิจกรรม (Activities)</p> <p>ครูดำเนินการสอนเรื่องร่างกาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูดำเนินการใช้สื่อบัตรคำ พร้อมภาพที่เกี่ยวกับร่างกาย ทีละคำ พร้อมทั้งออกเสียง และให้นักเรียนออกเสียงตาม (สะกดทีละตัว) 2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มชาย – หญิง ครูตีครูรูปภาพอวัยวะของร่างกายไว้ที่หน้าห้อง และแจกบัตรคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกายให้กับนักเรียนคนละใบ ครูบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แล้วให้นักเรียนนำบัตรคำที่ถือมาวางให้ตรงกับรูปภาพที่ติดไว้หน้าชั้นเรียน โดยปฏิบัติทีละกลุ่ม <p>ขั้นสรุป (Conclusion)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา จำนวน 15 คำ ทิคบนกระดาน 2. ครูให้นักเรียนร่วมกัน สรุปลักษณ์ที่ได้เรียนรู้ จากเนื้อหาคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะร่างกายของเรา 3. ครูตรวจ และประเมินผลงานนักเรียน 	<p>ใบงาน คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย</p>

ใบงาน จงโยงเส้นคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย ที่สัมพันธ์กับรูปภาพให้ถูกต้อง

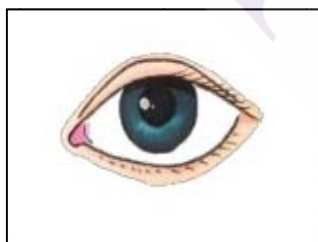
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

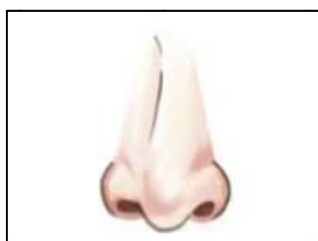
Eye

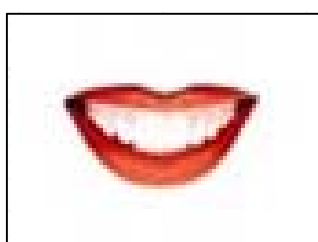
Mouth

Head

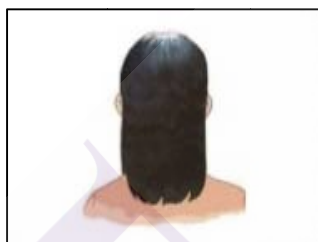
Ear

Nose

ใบงาน จงเติมตัวอักษรคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะร่างกาย ให้ถูกต้อง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

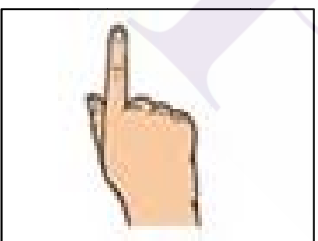
Ha_r

ผม

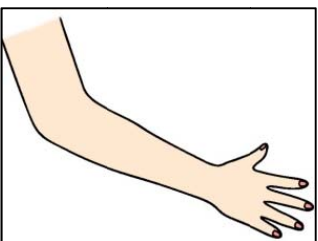
H_nd

มือ

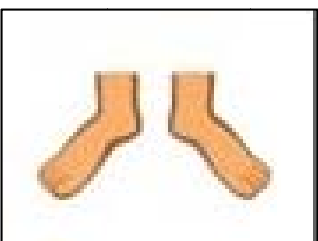
Fi_ger

นิ้วมือ

Ar_

แขน

_oot

เท้า

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวรุ่งนภา ศิริสวัสดิ์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2553

รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขา รัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผู้ดูแลเด็ก

โรงเรียนอนุบาลเทศบาลอ้อมน้อย ๒

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สังกัดเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร

